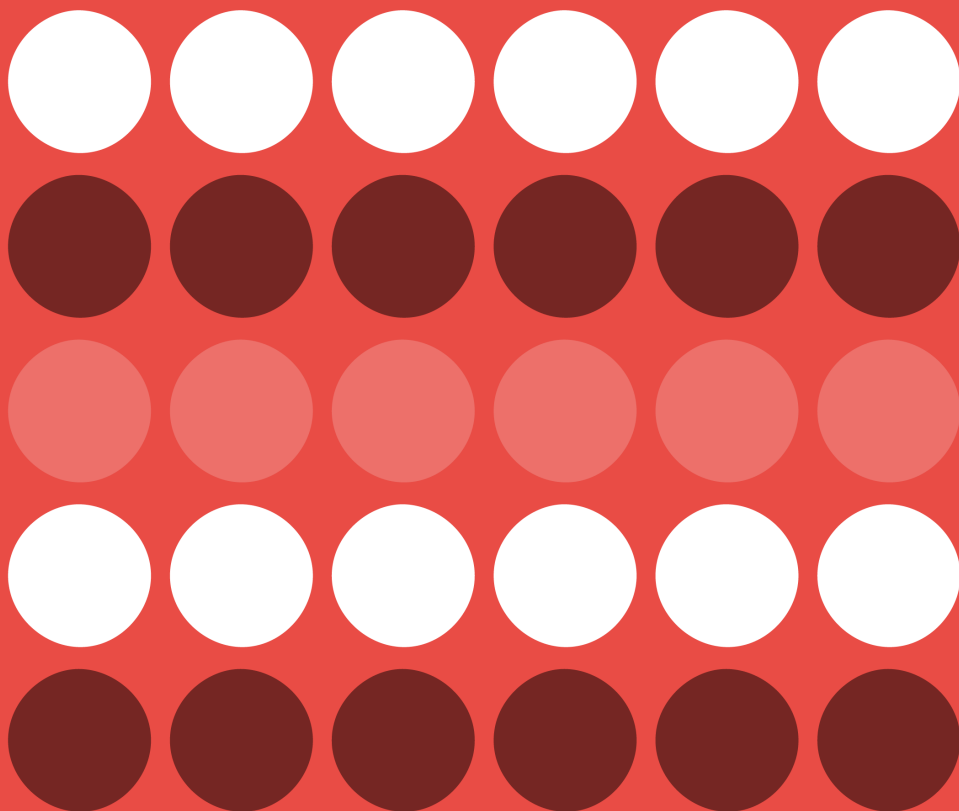

Edició 2017

Mapatge teatre per a tots els públics Bèlgica

Document realitzat per les oficines de l'ICEC a Europa

Informació recollida i tractada per l'oficina de l'ICEC a Brussel·les:

Oficina a Brussel·les

227, Rue de la Loi / Wetsstraat

B-1040 Bruxelles/ Brussel

T.: +32 2 230 72 21

brussels.icec@gencat.be

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de reconeixement no comercial 3.0 de Creative Commons. Se'n permet la còpia, la distribució i la comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi la font. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode>

Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC)

Passatge de la Banca, 1-3

08002 Barcelona

Telèfon: 933 162 770

icec.cultura@gencat.cat

www.gencat.cat/cultura/icec

Abril 2016

Dipòsit legal B 24251-2014

Índex

Bèlgica

Introducció	6
Estructura política i competències en matèria cultural a Bèlgica	9
Pràctiques i estratègies del mercat local de Valònia	12
Funcionament politicocultural	12
Legislació sobre arts escèniques	14
Pressupost	16
Agents institucionals que afavoreixen la circulació del teatre familiar	19
Funcionament i circulació del teatre familiar	29
Tipus d'obres	31
Programació escolar	32
Coproduccions i programació internacional	32
Pràctiques i estratègies del mercat local de Flandes	34
Funcionament politicocultural	34
Legislació sobre arts escèniques	36
Pressupost	42
Agents institucionals que afavoreixen la circulació del teatre familiar	45
Funcionament i circulació del teatre familiar	52
Tipus obres	57
Programació escolar	58
Coproduccions i programació internacional	59
Coproduccions i gires internacionals	60

Consum de teatre familiar a Bèlgica	64
Portes d'entrada i recursos locals	67
Festivals i fires professionals	69
Programadors (equipaments, locals, centres culturals i artístics)	94
Agents de distribució i mànagers	119
Centres de creació, de formació i residències	124
Altres recursos i xarxes	135
Conclusions	145
Annex	151
Actuacions de companyies catalanes a Bèlgica durant els anys 2014-2016	154

Bèlgica

Introducció

“Als infants i als joves no tenen per què agradar-los les arts escèniques, però cada un d’ells ha de tenir l’oportunitat de descobrir-les.”

Oda Van Neygen, antiga responsable del Bronks Theatre, Brussel·les.

La frase resumeix la idea que gira entorn del teatre familiar a Bèlgica. La cultura és un eix vertebrador de la societat i cal donar l’oportunitat als menuts de conèixer-la, ja des de les escoles. És un extret de l’informe “Situació de les arts escèniques infantils i juvenils a Flandes”, Flanders Arts Institute, del febrer del 2014. Juntament amb aquest darrer informe i el d’activitats del Consell de Teatre per a la Infància i la Joventut de Valònia, és la base de les dades i l’anàlisi d’aquest mapatge.

Un dels debats principals a l’hora de concebre el teatre familiar és el concepte en si mateix. Quins són els límits de les arts escèniques? On s’acaba el teatre i comença la dansa? Quin és el públic a qui s’adreça? El debat en si també es produeix a Bèlgica.

El país, per motius històrics i lingüístics, es divideix en dues comunitats, la francòfona de Valònia i la de parla flamenca —neerlandesa— de Flandes. A la pràctica funcionen com dos països diferents, cosa que fa que hi hagi dues oportunitats de mercat per a les companyies catalanes. La Valònia francesa té una llarga experiència i reconeix el teatre infantil i juvenil fins als 16 anys. A Flandes el concepte és més difús, no està reconegut, tot i que a l'hora de programar i de fer estudis ho anomenen “les arts escèniques per als públics infantils i juvenils”.

Al llarg de l'informe ens referim a teatre familiar quan els espectacles que es poden veure van fins als 16 anys. L'infantil seria per a les obres a les quals els menors de 12 anys poden accedir i entendre. Pel que fa a les disciplines, per teatre familiar també s'entén el circ i els titelles —tot i que se separa.

Ambdues comunitats estructuren el sector a través dels ajuts públics a la creació, la producció i la difusió de les obres. És el sector públic qui finança organitzacions

estables per als artistes i per a altres professionals relacionats; alhora fomenta la creació d'un circuit de qualitat i de prestigi per distribuir i difondre les obres. És un mercat petit, molt estructurat en matèria d'agents que s'hi dediquen, però que també es dilueix, ja que els programadors o els artistes d'adults s'incorporen en aquest sector per obrir vies de negoci, en especial a Flandes.

Aquests elements han fet que Bèlgica tingui un mercat de teatre familiar consolidat, actiu i dinàmic, malgrat les restriccions pressupostàries dels darrers anys. Amb dades, el 2014 s'han presentat a Bèlgica prop de 990 espectacles familiars —subvencionats— repartits a parts iguals entre les dues comunitats.

La programació familiar és habitual a la majoria de sales i centres culturals del país. Tenen vocació internacional, tant per exportar com per programar obres estrangeres.

Les coproduccions, els intercanvis professionals i les mostres amb participació estrangera estan agafant

força com a via per cercar altres formes de sostenibilitat econòmica. Tot i això, les coproduccions amb altres països encara són minoritàries: o són internes dins de la comunitat o els valons les fan amb França i els flamencs amb els Països Baixos.

Estructura política i competències en matèria cultural a Bèlgica

Bèlgica és un estat federal de poc més d'11 milions de persones que es divideix en tres regions i en tres comunitats lingüístiques. Al nord hi ha la regió de Flandes, de parla neerlandesa i que representa el 57% de la població (6.350.000 habitants). Al sud se situa la regió de Valònia, de parla francòfona i que representa el 32% de la població (3.547.000 habitants). La tercera regió és la de Brussel·les-Capital, amb 1.138.000 habitants, un 10% de la població, i on les dues llengües —neerlandès i francès— són oficials. Aquesta es troba dins la regió de Flandes, però la majoria dels seus habitants són francòfons. De manera paral·lela, existeixen tres comunitats: la flamenca, la valona i la germanòfona

—molt reduïda, situada a Valònia, a la frontera amb Alemanya.*

Cada regió i comunitat té les seves competències i estructures d'autogovern (parlament i govern). En el cas de Flandes, la regió i la comunitat tenen el mateix organisme de govern, el qual dóna suport als parlants flamencs de Brussel·les. Pel que fa a les competències, les regions s'encarreguen principalment de l'economia, l'ocupació, l'habitatge i el medi ambient. Les comunitats gestionen la cultura, la llengua i l'educació. A Brussel·les les dues llengües són oficials i les competències de cultura les gestionen de manera separada la comunitat valona i la flamenca, respectivament. El Govern federal té competències en política exterior, defensa, justícia, finances i seguretat social, a més de ser el responsable d'institucions culturals i científiques d'importància estatal.

Els principis bàsics que han de seguir les tres comunitats en matèria cultural s'estableix en la Llei del pacte cultural del 1973* del Govern federal. Les

comunitats, partint de la base que tenen les competències culturals, organitzen i gestionen el sector: elaboren les lleis en l'àmbit cultural —incloent-hi les subvencions— i fomenten el seu propi circuit d'associacions, programadors i centres culturals. Les altres administracions també hi donen suport: les províncies i els municipis de Flandes i Valònia ofereixen ajuts econòmics, fan promoció cultural complementària i programen a través dels centres que gestionen. Les regions hi donen suport en forma de promoció turística, i altres organismes com les comissions comunitàries francòfones i flamenques també ofereixen altres ajuts.

A la pràctica, en matèria econòmica, totes les administracions públiques donen, amb més o menys mesura, suport a la cultura. En matèria d'organització, la divisió administrativa i lingüística fa que, a grans trets, el país funcioni com si en fossin dos i, en conseqüència, que existeixin dos circuits paral·lels en l'àmbit cultural i, per tant, de teatre familiar. Davant d'això, l'informe anirà separat per les dues comunitats majoritàries a Bèlgica: la flamenca i la valona.

Pràctiques i estratègies del mercat local de Valònia

Funcionament politic-cultural

La Federació Valònia-Brussel·les (FWB) és la institució que assumeix i gestiona les competències culturals de la part francòfona de Bèlgica. A més és l'òrgan de govern de la comunitat francesa del país belga.

Dins l'organització de la Federació Valònia - Brussel·les, l'Administració general de la cultura s'inclou dins del Ministeri de l'Educació, la Cultura i de la Infància dirigit actualment per Marie-Martine Schyns i Alda Greoli. Una de les àrees de l'Administració General de la Cultura és la Direcció General de la Creació Artística.

El Servei General de la Creació Artística (SGCA), és una de les set àrees de l'Administració General de Cultura i on s'estructura tota la cultura institucional francòfona de Bèlgica. Està formada per:

- Direcció de les Arts de l'escena (Direcció de Teatre, Servei de la Dansa i Servei de les Arts de carrer)

-
- Direcció Musical
 - Direcció de les Arts plàstiques i contemporànies
 - Servei de projectes pluridisciplinaris
 - Wallonie-Bruxelles Teatre i Dansa (WBT/D)
 - Wallonie-Bruxelles Música (WBM)
 - Wallonie-Bruxelles Disseny i Moda
 - Servei de suport transversal.

Aquests serveis donen suport a cada una de les disciplines artístiques dins del territori francòfon de Bèlgica. La difusió internacional està assegurada per l'agència Wallonie-Bruxelles International (WBI) i per les sectorials WBM i WBT/D.

Estructura 2014:

Els serveis de l'Administració General de la Cultura que afecten al teatre infantil i juvenil són la Direcció del Teatre, que inclou el "Conseil du théâtre pour l'Enfance et la Jeunesse" (CTEJ), que gestiona els ajuts estructurals al sector infantil i juvenil; la Direcció de la Difusió, que gestiona els programes "Tournées Art et Vie", "Spectacle à l'École"; i l'agència internacional Valònia

Brussel·les Teatre/Dansa (WBT/D), que treballa, entre altres coses, per afavorir l'exportació dels espectacles infantils i juvenils així com la participació de les companyies de teatre infantil i juvenil en fires professionals. A més, també es recolza en el Valònia Brussel·les Internacional (WBI) que és l'instrument de política internacional de la FWB que disposa d'ajudes per accedir als mercats internacionals.

Legislació sobre arts escèniques

La normativa que regula i determina els ajuts al sector de les arts escèniques és:

- Decret marc 4/2003 relatiu a la reconeixement i les subvencions del sector professional de les arts escèniques: www.galilex.cfwb.be/document/pdf/27583_001.pdf. Aprovat pel Parlament de la Federació Valònia-Brussel·les el 10 d'abril del 2003, regula el teatre, la dansa, la música clàssica i la no convencional, a més de les arts de carrer.

El sector del teatre infantil i juvenil no s'inclou en aquest text del 2003, perquè ja té el seu propi decret marc des del 1994, que regula tot el seu sector:

- Decret 7/1994 relatiu al teatre per a la infància i la joventut: <http://goo.gl/7dB98Y>. Aprovat pel Parlament de la FWB el 13 de juliol del 1994 i revisat pel Decret 4/2009, determina qui pot rebre els ajuts econòmics i els criteris. N'hi ha de tres tipus:
- Ajuts a la creació: subvencions directes per crear un espectacle.
- Subvenció a les companyies creades recentment (agréés): ajut de dos anys.
- Subvencions a les companyies/ empreses amb experiència (conventionnés): ajuts de fins a quatre anys. També hi poden accedir els centres dramàtics.

Per poder-les rebre s'ha de ser una companyia, entitat, organització o associació amb seu fiscal a Bèlgica.

El decret determina la creació dins del Servei General de la Creació Artística (SGCA) (<http://bit.ly/1S2v4tD>) del Conceil des

Théâtres pour l'Enfance et la Jeunesse (CTEJ, Consell del Teatre per a la Infància i la Joventut) per gestionar els ajuts i aconsellar el Ministeri sobre les necessitats del sector.

Ambdós decrets (4/2003 i 7/1994) han estat actualitzats i complementats amb altres normatives, però continuen sent la base dels conceptes.

Recentment hi ha hagut una modificació del reglament dels ajuts a la creació pel teatre de nens i de joves. A partir d'ara, només hi haurà una convocatòria per presentar la demanda d'ajut a la creació i així establir una igualtat de tractament en els dossiers presentats i facilitar-ne la gestió pressupostària.

Pressupost

<http://bit.ly/1Lv7gyk>

L'any 2014 el pressupost total de les arts escèniques a la FWB va ser de 90.905.821 euros. D'aquests, la Direcció de Teatre disposa de 39.266.866 euros.

Del pressupost de la Direcció de Teatre, 4.113.000 € van destinats a teatre per Infants i Joves. A més, 34.620.000 € van destinats al teatre professional per Adults i 1.130.000 € es destinen a la creació teatral (subvencions directes per la creació dels espectacles).

El sector del teatre infantil i juvenil té altres suports econòmics complementaris dins l'SGCA. Des de la Direcció de la difusió, a través del programa "Tournées Art et Vie", s'han finançat 420 representacions de teatre, contes i titelles per al públic jove, amb un total de 187.425 euros durant el 2015.

Tournées Art et Vie 2014-2015

	Nre representacions	Pressupost	Nre representacions	Pressupost
Teatre per a públic jove	319	145.160 €	275	129.215 €
Teatre de marionetes	111	45.695 €	138	54.890 €
Contes per a públic jove	9	1.840 €	7	1.320 €
Total	439	192.695 €	420	187.425 €

Després de sis anys de progrés consecutiu, entre 2007 i 2013, les representacions de teatre, de contes i titelles dirigides pel públic infantil i juvenil han disminuït. Entre el 2014 i 2015 s'ha passat de 439 representacions a 420 representacions. Però cal afegir que el pressupost dedicat dins d'aquest sector, el teatre de titelles, ha augmentat lleugerament aquests últims anys: de 122.045 € en el 2007 a 187.425 € en el 2015.

La segona línia d'actuació de la Direcció de la difusió —a més del “Tournées Art et Vie”— és el programa “Spectacle à l'École”. A través d'aquesta iniciativa s'han finançat 1.561 obres de teatre i dansa per a les escoles francòfones belgues, amb un pressupost de 742.000 euros el 2014.

El sector també rep suport complementari a través d'institucions locals com les províncies de Valònia i el COCOF a Brussel·les.

Agents institucionals que afavoreixen la circulació del teatre familiar

DIRECCIÓ DE TEATRE DE L'SGCA

www.artscene.cfwb.be/index.php?id=7457

És el departament del Servei General de les Arts de l'Escena (Servei General de la Creació Artística - SGCA) encarregat de promoure, afavorir i desenvolupar la creació i les iniciatives del teatre dins l'àmbit de la comunitat francesa de Bèlgica. La seva missió és atorgar les subvencions als teatres, les companyies, els festivals i els projectes relacionats amb les arts dramàtiques. Dins d'aquesta àrea hi ha la secció de Teatre Infantil i Juvenil, que gestiona el CTEJ.

EL CONSEIL DU THÉÂTRE POUR L'ENFANCE ET LA JEUNESSE (CTEJ)

www.ctej.be

Organisme públic consultiu creat pel Decret 7/1994 del teatre per a la infància i la joventut. Depèn del Ministeri de Cultura de la Federació Valònia-Brussel·les (FWB) i es troba dins el Servei de Teatre de l'SGCA. Assumeix les tasques que li mana el Decret, com les subvencions o els ajuts a la creació.

Fundat l'any 1976, la Cambra de Teatres per la Infància i la Joventut (CTEJ), és una associació que agrupa 90 companyies professionals de Teatre/Dansa per a públic jove. El seu objectiu principal és afavorir el desenvolupament i el reconeixement del teatre pel públic jove de la Federació Valònia - Brussel·les a Bèlgica i a l'estranger.

EL SERVEI DE DIFUSIÓ

www.artscene.cfwb.be

És una de les àrees del Servei General de la Creació Artística (SGCA) encarregada de la difusió i la promoció de les diferents disciplines artístiques. Té dos programes principals:

- “Tournées Art et Vie”: Afavoreix els circuits estables. Requereix que l'espectacle i el programador (centre cultural, festival, organismes d'educació i joventut) siguin reconeguts per rebre els ajuts. El 2015 han atorgat 2.519 subvencions –és l'any que han donat menys ajuts– però cal afegir que per l'any 2016 han previst un augment del 8,53%. Així doncs, es revaloritza el pressupost que es dona a “Tournées Art et Vie”.

-
- “Spectacle à l’École”: Afavoreix la circulació dels espectacles de teatre i dansa infantil i juvenil a les escoles a través de subvencions directes a les companyies. En el programa 2015-2016, s’han presentat 127 espectacles de teatre infantil i juvenil, 37 nous espectacles respecte l’anterior programa.

Singularitat: Aquest programa d’espectacles a les escoles —“Spectacle à l’École”— promou l’educació artística dels menors. L’organitza i finança la Direcció de la difusió de la FWB, amb el suport econòmic de les administracions provincials. Les obres que es financen han d’haver participat a “Rencontres Théâtre Jeune Public de Huy”. Els seleccionats —els millors— en tenen assegurada la difusió en aquest programa escolar i també poden optar al circuit Tournées Art et Vie. És un engranatge interessant de conèixer que promou les arts escèniques des del sector públic.

WALLONIE-BRUXELLES THÉÂTRE/DANSE

www.wbtd.be

És una agència que depèn del Ministeri de Cultura de la FWB i que es dedica a la promoció i la comercialització dels artistes francòfons belgues –de teatre i dansa– a l'estranger. Ofereix informació, contactes i suport financer al sector. Duu a terme accions per a la internacionalització:

- Promocionar espectacles teatrals i coreogràfics mitjançant la invitació de programadors estrangers a festivals i altres esdeveniments culturals, com Marché du Théâtre d'Iltre, Namur en Mai o Rencontres de Théâtre Jeunes Public de Huy.
- Potenciar la presència d'artistes de Valònia o Brussel·les als principals festivals internacionals que puguin tenir un efecte multiplicador.
- Participar en l'organització d'actes promocionals per a les empreses del sector, com Propulse o Objectif Danse. En aquest tipus d'accions s'organitzen showcases d'artistes de la regió i es convida a participar-hi els professionals belgues i estrangers.
- Participació en xarxes i lobbies com l'IETM, Cinars o Culture Action Europe.

- Punt de Contacte Cultural (informació de projectes culturals de la UE).

WALLONIE-BRUXELLES INTERNACIONAL

www.wbi.be

Agència de l'SGCA de la FWB.

S'encarrega de les relacions internacionals de la comunitat francesa de Bèlgica, per assegurar-ne la presència i la visibilitat a l'estranger a través de:

- Relacions bilaterals basades en l'acord de la comunitat francesa amb un altre país o regió. Criteris de proximitat geogràfica o cultural, o interessos estratègics.
- Accions sectorials: Cooperació per al desenvolupament, la cultura, els drets humans, la sanitat, el medi ambient, els intercanvis entre joves, etc.
- Relacions multilaterals: Permet a les entitats federals participar en projectes europeus, francòfons o internacionals.
- Tenen oficines a l'estranger per tal d'agilitzar les accions i les col·laboracions. Disposen de les filials WBM, WBT/D, WBIimages, WBDM (Disseny i Moda), Oficina Internacional de Joventut i el Théâtre des Doms.

- Publicacions sobre beques i ajuts al sector. Elaboren informes de les accions fetes.

A més, hi ha els departaments culturals d'altres administracions públiques, com:

**COMMISSION COMMUNAUTAIRE FRANÇAISE
(COCOF)**

www.cocof.be/nos-competences/culture/nos-competences/culture/theatre

Servei Cultural - Àrea de Teatre. Atén la comunitat francòfona de la regió de Brussel·les-Capital. Té tres línies d'ajuts: als artistes, a les companyies (també cofinança el programa "Spectacle à l'École") i a la promoció a l'exterior (ajuts en transport i manutenció).

Regions

Poden oferir ajuts en matèria cultural, sobretot enllaçades amb el turisme.

LA REGIÓ DE BRUSSEL·LES-CAPITAL

www.bruxelles.irisnet.be

www.be.brussels

SERVEIS PÚBLICS DE LA REGIÓ DE VALÒNIA

www.wallonie.be

Províncies

Faciliten ajuts econòmics i materials. També cofinancen la iniciativa “Spectacle à l'École” i programen a través dels centres que gestionen.

PROVÍNCIA D'HAINAUT

www.lafabrique.be

Servei d'Arts de l'Escena

PROVÍNCIA DE LIEJA

www.provincedeliege.be/culture

Servei Provincial de Cultura

PROVÍNCIA DE LUXEMBURG

www.province.luxembourg.be

Servei de Difusió Cultural

PROVÍNCIA DE NAMUR

www.province.namur.be

Servei Provincial de Cultura

PROVÍNCIA DE BRABANT VALÓ

www.brabantwallon.be

Direcció d'Administració de la Cultura

Municipis

En la mateixa línia que les províncies, donen ajuts econòmics i programen espectacles tant a les seves festes locals com en col·laboració amb els centres culturals, espais i teatres municipals que financen. Tenen un pes important en el sector cultural.

Altres agents:

**LA CHAMBRE DES THÉÂTRES POUR L'ENFANCE
ET LA JEUNESSE (CTEJ)**

www.ctej.be

Associació fundada el 1972, reuneix 90 companyies professionals de teatre infantil i juvenil de la comunitat francòfona de Bèlgica. El seu objectiu és promocionar i desenvolupar el teatre per a joves a Bèlgica i a l'estranger. Formen part de l'Associació Internacional de Teatre per a la Infància i la Joventut (ASSITEJ) i l'Institut Internacional del Teatre (ITI).

És un lloc de trobada professional i de debat. Són els interlocutors vàlids del sector de cara a les institucions públiques,

a l'estranger, al públic en general i als mitjans de comunicació. Organitzen el Festival Noël au Théâtre i publiquen el diari bimensual *Le Petit Cyrano*, d'informació relativa al sector. Editen la col·lecció "Théâtre pour la Jeunesse".

**ASSPROPRO - ASSOCIACIÓ DE PROGRAMADORS
PROFESSIONALS DE LA COMUNITAT FRANCESA
A BÈLGICA**

www.asspropro.be

Entitat sense ànim de lucre, entre els quals hi ha programadors, centres culturals, associacions o entitats que afavoreixen la circulació cultural. Tracta tots els àmbits de l'art de l'escena: teatre, música, circ, dansa o espectacles infantils. Tenen una comissió específica per a públic jove.

La seva missió té enfocaments diferents, que van des de donar suport a l'organització o co-organització de gires d'artistes belgues o estrangers a coordinar els diferents socis.

Podem destacar:

- Proposar comissions de reflexió i de coordinació de projectes culturals que
-

necessiten demandes específiques o interessos particulars de membres, com per exemple, la comissió de públic jove, la comissió de petites estructures culturals, la comissió d'espais grans, la comissió d'art de carrer, comissió de dansa, entre d'altres.

- Organitzar trobades temàtiques professionals o d'informació que tracten sobre la programació de les estructures culturals.
- Participar en la preparació i organització del festival ProPulse i de les trobades de les Arts Escèniques que organitzi la Direcció de la Difusió del Servei General de la Creació Artística.
- Fer un seguiment dels enllaços internacionals, dins del marc d'una xarxa internacional d'esdeveniments artístics i del festival ProPulse.

També, quan una companyia aconsegueix que vuit festivals o centres culturals la programin, AssProPro entra en contacte amb les entitats que programen i els finança el cost de programar aquesta companyia. És una iniciativa que dona

difusió als artistes emergents i ofereix recursos als programadors.

També afavoreix l'obertura al mercat estranger amb: Rideau (Quebec, Canadà), Chaïnon Manquant (França), ATP (Suïssa), Festival Internacional de Teatre de Sibiu (Romania), Contact-Acadie (Acadie, Canadà), Masa (Àfrica).

L'entitat ofereix informació de totes les associacions que agrupa, més les institucions i els centres culturals o festivals on es poden programar espectacles. Té una base de dades oberta al públic amb documents i recursos del sector.

Funcionament i circulació del teatre familiar

La creació i la circulació del teatre infantil i juvenil a Valònia està majoritàriament subvencionada i estructurada pels poders públics. És un engranatge que va des de les bases, en atorgar ajuts a la creació i el manteniment de les companyies, fins a la programació i la difusió de les obres.

La circulació i la qualitat de les obres s'assegura a través de la projecció dels espectacles en fires totalment professionals com és el Rencontres Théâtre Jeune Public de Huy o el Marché du Théâtre d'Ittre. La primera és la bàsica del sector, ja que per poder optar als ajuts del programa "Spectacle à l'École", s'hi ha d'haver participat. També és un lloc on es fa el negoci de les contractacions. Posteriorment, la difusió de les obres de teatre infantil s'enllaça amb el programa "Tournées Art et Vie", que dona ajuts a la programació dels espectacles en els centres culturals o a les sales de programació habituals.

En matèria de conceptes, a Valònia reconeixen el teatre infantil i juvenil des de fa anys a través de la legislació. Ho separen com a disciplina artística i pel públic a qui s'adreça.

Hi ha determinats centres que són la referència del sector: fan de residència, de centre de creació, producció i distribució de les obres d'aquest col·lectiu. Destaca el Théâtre La Montagne Magique, centre pioner del teatre familiar a Bèlgica; el

Centre Dramatique de Wallonie Pour l'Enfance et la Jeunesse (CDWEJ) i el Centre Dramatique Jeunes Publics de Bruxelles - Pierre de Lune. Cada un té el seu propi festival –com el Turbulences i el Météores, dels dos darrers centres– i programen espectacles belgues i internacionals. Serien els que assumeixen la majoria de les coproduccions amb altres centres locals i estrangers.

Tipus d'obres

Predominen les obres de petit format i poc text, les quals són un avantatge a l'hora de poder-les exportar i importar. A la part francòfona solen separar els espectacles pel tipus de disciplina que són (teatre, dansa, música, titelles) i pel públic a qui s'adreça. El teatre infantil i juvenil té, des de fa anys, una separació conceptual, tot i que cada vegada més es dilueixen les línies de divisió entre les arts escèniques. Per altra banda, s'observa que els artistes o les companyies infantils adapten una mateixa obra per a espais tancats o per a exterior, en especial els artistes relacionats amb el circ o les arts de carrer.

Programació escolar

És un dels pilars bàsics de l'estructura del teatre familiar a Valònia, com a eix per educar les futures generacions i com a lloc per fer circular les obres. La programació es fa a les escoles a través del programa “Spectacle à l'École”, finançat per les institucions públiques.

Coproduccions i programació internacional

La majoria de les coproduccions que es fan a la part francòfona de Bèlgica les assumeixen els principals centres o teatres infantils i juvenils, els quals molts també fan de residència. Hi ha poques dades relacionades amb el nombre de coproduccions al sector. Les que es fan són internes a dins del país o amb socis francesos, per proximitat lingüística.

En el cas que siguin internacionals –minoritàries– les assumeixen els principals centres de teatre familiar, els quals programa espectacles internacionals. Entre ells hi hauria el

Théâtre La Montagne Magique, Les Halles de Schaerbeek a Brussel·les o els centres culturals com l'Espace Senghor o el Wolubilis –també a la capital de Bèlgica–, a més de la Maison de la Culture de Tournai o d'Arlon. A l'apartat dels programadors hi ha la llista detallada.

Els festivals i els circuits estables de Valònia programen obres locals, però cada cop obren més les portes a les projeccions estrangeres, per ser un valor afegit i una font de futurs contactes.

La majoria de la programació internacional a Valònia prové de França o de països de parla francòfona, a més dels països pròxims a Bèlgica. Tot i això, cada vegada hi ha més espectacles estrangers –Catalunya, Espanya, Escòcia, Itàlia, Suïssa o països de l'est d'Europa– tant en els circuits estables com en els festivals.

El mateix patró segueix la projecció dels espectacles valons: majoritàriament es programen a França o als països de parla francòfona. Tot i això, les restriccions pressupostàries del sector els obliguen a buscar alternatives.

Pràctiques i estratègies del mercat local de Flandes

Funcionament politic-cultural

Flandes també té el seu propi parlament i govern regional. El govern de Flandes es constitueix de 9 Ministeris i cada ministre és escollit per un període de 5 anys . Sven Gatz està, en aquests moments, al capdavant del Ministeri de Cultura, Joventut, Esports i Mitjans de Comunicació que és d'on depèn tota la legislació de les disciplines artístiques. Dins del Ministeri hi ha quatre agències autònomes que desenvolupen les polítiques culturals. L'Agència d'Arts i Patrimoni és la del teatre familiar.

Cada ministeri està format pels Steunpunten o punts de suport. Són organitzacions centrades en una àrea cultural, la qual desenvolupen i a la qual donen suport i ofereixen serveis de recerca i comunicació. En el cas de l'infantil i juvenil, l'organisme que se n'encarrega és el Kunstenpunt (Institut Flamenc de les Arts).

KUNSTERPUNT - INSTITUT FLAMENC DE LES ARTS**www.artsflanders.be/news/performing-arts/a-brand-new-organisation**

Des de l'1 de gener de l'any 2015, l'Institut Flamenc de les Arts Escèniques (VTi) es va fusionar amb el Kunstenpunt (www.kunsten.be). També passen a formar part del Kunstenpunt, el Muziekcentrum (Centre Musical Flamenc) i Beeldende Kunst (Centre de les Arts visuals Flamenc).

Des de llavors, el Kunstenpunt és el punt de suport d'aquestes tres disciplines artístiques. I entre els seus principals objectius hi ha el desenvolupament de la pràctica artística, l'anàlisi i estudi de la mateixa i la seva expansió tant nacional com internacional.

A dia d'avui, l'estructura pública cultural de Flandes es troba en procés de transició per l'aprovació de la modificació, al desembre del 2013, del Decret d'arts del 2004, la norma que ha orientat durant una dècada totes les subvencions i l'enfocament cultural. Així mateix, s'està reestructurant tot el Ministeri per reduir despeses, per ordre del Decret de

planificació pressupostària del 2011. Aquest afecta totes les administracions, incloent-hi els municipis, els quals també aporten ajuts a la cultura.

Legislació sobre arts escèniques

<http://vti.be/en/toolkit-first-aid/beleid>

Es troba en procés de transició per la modificació el desembre passat del Decret d'arts del 2004, el qual ha regulat el sector en els darrers anys.

Durant el període 1993-2008, el Govern de Flandes va posar les bases de tota la legislació cultural amb l'aprovació de diversos decrets, com l'esmentat Decret d'arts del 2004, el de patrimoni i el de polítiques culturals locals. La idea era integrar les àrees culturals amb un suport legal i dotar-les d'una estructura financera estable.

A diferència de Valònia, el teatre infantil no té un decret ni un reconeixement específic. Depèn, com la majoria de les altres disciplines, del Decret d'arts del 2004. En matèria de subvencions, s'inclou

dins l'àrea del teatre, el qual no diferencia el públic a qui s'adreça.

- Decret d'arts (Kunstendecreet) 4/2004, aprovat el 2 d'abril del 2004 pel Parlament Flamenc i posteriorment modificat el 2005, 2006, 2008 i 2013.
www.kunstenenerfgoed.be/ake/view/nl/699788-Kunstendecreet.html.

És el text legal més important per al sector artístic i que regula les subvencions. Fins ara separava i reconeixia les disciplines a l'hora d'atorgar subvencions: arts escèniques, música, arts visuals i audiovisuals, lletres, arquitectura, disseny i nous mitjans, entre d'altres. A partir del 2016 es tracta de manera híbrida i s'atorga una subvenció uniforme als beneficiaris.

El Decret reconeix les activitats de creació i representació artística, i afavoreix els organismes que s'ocupen de l'acompanyament tècnic, la gestió comercial i financera del projecte.

Canvis més importants de la modificació del Decret d'arts:

[www.kunstenenerfgoed.be/ake/view/nl/9841612-Nieuw+Kunstendecreet+\(2013\).html](http://www.kunstenenerfgoed.be/ake/view/nl/9841612-Nieuw+Kunstendecreet+(2013).html)

Es modifica el concepte de disciplina artística i les subvencions:

- A partir d'ara els ajuts no es donen segons la disciplina artística (teatre, dansa o arts visuals, que fins ara es consideraven àrees separades), sinó per la manera com es desenvolupa aquesta pràctica.
- Els ajuts es donen en cinc categories, a què poden optar artistes i organitzacions: desenvolupament, producció, presentació, participació i reflexió.
- Ara és un grup d'experts de cada una de les cinc categories qui decideix els ajuts, i no com fins ara, que hi havia un comitè fix per cada disciplina.
- Els ajuts són per a períodes de cinc anys, per donar més estabilitat.

El Ministeri opta per un enfocament multidisciplinari i integrador: trenca les barreres de les diferents disciplines perquè considera que ara s'ha difós

la línia que separa les arts escèniques (una obra de teatre pot incloure dansa, música, circ o titelles, per exemple).

El text també se centra més en els artistes, en les organitzacions o empreses, i no tant en les institucions i els centres culturals públics com fins ara. El Decret inclou mesures per ajudar els artistes flamencs a sortir a l'exterior i aporta eines per fomentar l'economia creativa.

En resum, els instruments de finançament de la Llei del Parlament de Flandes són:

- Finançament plurianual: finança per 2 o 4 anys els centres d'art, festivals, clubs de música, espais de creació artística i organitzacions d'arquitectura, entre altres. El subsidi cobreix la major part de les despeses totals proporcionant seguretat a llarg termini. Aquests finançaments plurianuals només són accessibles per a organitzacions situades a Flandes o Brussel·les.
- Subvencions per a projectes: les poden demanar tant organitzacions com artistes. Les ajudes es donen per

a projectes artístics que tinguin una durada determinada. En el cas de les organitzacions internacionals, poden demanar aquests ajuts però ha d'haver-hi un vincle directe amb Flandes.

- Subvencions pel desenvolupament d'artistes: la nacionalitat no importa quan es fa la demanda de les subvencions però sí que es requereix un vincle amb el sector artístic Flamenc.

Vocació internacional del Decret d'arts:

www.kunstenenergoed.be/ake/view/nl/2469722-Handleidingen.html#ppt_8580115

Preveu subvencionar artistes i projectes flamencs que vulguin sortir a l'exterior o iniciatives estrangeres que incloguin artistes o organitzacions flamenques. Si es vol optar a un ajut, s'ha d'estar registrat com a entitat a la regió o bé tenir part del projecte vinculat amb entitats o professionals de Flandes. Tipus d'ajuts:

- Projectes internacionals: gires, coproduccions, participació en fires a l'estranger o intercanvis amb entitats reconegudes o en previsió que assoleixin prestigi.

- Els organismes que es presentin a un programa de finançament europeu poden demanar un ajut per les despeses internacionals que els pot ocasionar la seva preparació (per exemple, trajectes, despeses de l'estada, etc.). Amb aquest ajut, el Govern flamenc pretén incentivar la participació en projectes europeus.
- Estades i visites en organitzacions culturals a l'estranger.
- Xarxes: organitzacions internacionals per intercanviar coneixements.
- Contribució a les despeses de desplaçament i manutencions. Adreçades als artistes i les organitzacions culturals implicades en activitats a l'estranger.
- Traduccions de textos del flamenc a altres idiomes i viceversa. El contingut del text ha d'estar relacionat amb l'escena cultural flamenca.

Sol·licitud d'aquestes subvencions:

- Se n'encarrega l'Agència d'Arts i Patrimoni. També es pot consultar al Kunstenpunt i al Ministeri de Cultura de Flandes.

Altra normativa:

- Decret del Parlament de Flandes sobre la política cultural local (revisat el 2012): atorga competències a les autoritats locals per desenvolupar les seves polítiques culturals. Es pot obtenir informació a través de l'Agència de Treball Sociocultural per a Joves i Adults.
- Decret de planificació pressupostària del 2011: en l'àmbit municipal afecta de ple a la circulació del teatre infantil. Redefineix les obligacions dels municipis en matèria de pressupostos. A partir del 2014 els permet elaborar pressupostos globals, sense que s'exigeixi un pla concret de la política cultural ni, en conseqüència, una partida específica ni detallada en aquest sector.

Pressupost

http://2013.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/sites/default/files/book/pdf/120628_kd_2013-14-16_overnicht_beslissingen.pdf

El pressupost total del Govern de Flandes de l'any 2013 (el més recent que podem trobar) és de 27.256.002.000 €.

Dins d'aquest pressupost, 445.720.000€ (1.6% del pressupost total) estan destinats al departament de Cultura, Joventut, Esports i Mitjans de Comunicació.

El pressupost es destina en dos organismes: l'Agència per al Treball Social que rep 186.000.000 € i l'Agència per a les Arts i el Patrimoni que rep 210.000.000 €.

L'agència per al Treball Social dóna 100.000.000 € a la cultura local que inclou les biblioteques públiques i centres culturals. D'altra banda, dóna 50.000.000 € d'euros a institucions, associacions i moviments que contribueixen a l'educació cultural que té lloc fora de l'educació reglada.

Pel que fa l'Agència d'Arts i Patrimoni, amb un pressupost d'uns 95.000.000 €, implementa el Decret de les Arts, prenent com a referència artistes i organitzacions artístiques. El patrimoni cultural flamenc rep gairebé 30.000.000 €. L'agència també ofereix subvencions a institucions com la Flemish Opera, el Ballet Reial de Flandes, el centre cultural De Singel, entre d'altres.

Com que no hi ha una categoria específica d'arts escèniques adreçada al públic juvenil i infantil, és complicat saber les organitzacions subvencionades. Tot i això, el fet que el teatre familiar s'estructuri majoritàriament en organitzacions –pocs artistes individuals reben ajuts–, fa que es puguin desgranar quines han estat les que han rebut els ajuts.

El darrer informe d'Arts i Patrimoni del 2014 mostra que un total de 3 de les 50 organitzacions de teatre subvencionades produïen arts escèniques infantils i juvenils. Aquestes van rebre un total de 3.318.000 euros en subvencions, dels prop de 26.225.000 euros atorgats al conjunt del teatre. La meitat dels ajuts de les organitzacions familiars han anat a parar a les tres estructures centrals del teatre infantil a Flandes –més d'un milió cada una–: Hetpaleis, Bronks i Kopergietery.

A banda, des de l'àmbit municipal també es financen els centres culturals i les entitats locals que programen espectacles. Sense entrar en dades concretes, el darrer informe del sector del VTI (actualment el Kunstenpunt)

assenyala que, des del 2011, la majoria dels centres culturals han vist reduït el seu pressupost.

Agents institucionals que afavoreixen la circulació del teatre familiar

Flandes disposa d'una estructura consolidada d'organismes i agències que donen suport a les arts escèniques, des d'atorgar subvencions fins a ajudar a difondre les arts, fer recerca i fer promoció internacional. És una cadena pública que ajuda a fer circular la cultura.

Tenen agències centrades a facilitar instruments de finançament i xarxes per a les empreses culturals (no només subvencions), per tal que siguin sostenibles i competitives en el mercat. Les arts escèniques just s'hi comencen a introduir.

Hi ha una forta vocació internacional en la necessitat d'exportar els artistes flamencs i d'atraure els programadors internacionals. Es fa a través de finançar l'arribada de programadors estrangers i d'organitzar festivals o trobades professionals.

Aquestes són les agències públiques que financen el sector cultural i l'ajuden a circular.

AGÈNCIA D'ARTS I PATRIMONI

www.kunstenenerfgoed.be

És l'agència pública del Ministeri de Cultura del Govern flamenc i s'encarrega de desenvolupar i executar tota la política cultural per a la comunitat flamenca –incloent-hi la part flamenca de Brussel·les. Té com a objectiu reconèixer, estimular i subvencionar la creació artística professional i el patrimoni cultural. Gestiona els recursos i les subvencions.

Són subvencions que s'adrecen als treballs i les produccions de les companyies. No subvenciona els programes per a les escoles ni hi col·labora directament.

KUNSTENPUNT - INSTITUT FLAMENC DE LES ARTS

www.kunsten.be

Dins del Kunstenpunt trobem la branca del VTi que és un organisme dedicat a crear suports informatius relacionats amb el món de les arts escèniques a Flandes. Té tres línies d'actuació: la recerca, la

documentació i la interacció amb els agents implicats en el sector. Elabora informes sobre les diferents disciplines, els artistes, les polítiques culturals, les noves tendències i tot tipus d'informacions referents a noves infraestructures, formacions o plataformes de distribució.

És el responsable de l'estudi "Situació de les arts escèniques infantils i juvenils a Flandes" (febrer del 2014). El darrer que s'havia fet era del 2011.

Treballa amb les àrees d'arts escèniques, dansa, mim, teatre gestual, teatre musical, titelles, teatre d'objectes, teatre infantil, cabaret i circ. Assumeix activitats com:

- Centre d'informació i documentació.
- *Think tank* sectorial i de recerca aplicada. Participen en iniciatives com la Conferència per les Polítiques Culturals i Tendències a Europa.
- Formen part de xarxes internacionals com l'IETM, entre d'altres.
- Treballen amb diverses organitzacions de promoció per a l'organització de conferències i seminaris als Països Baixos i Bèlgica.

AANBOD PODIUM

www.aanbodpodium.be

Depèn del Govern flamenc. És una agència que promou la difusió de la cultura a través d'una base de dades d'espectacles de diverses companyies i artistes. Els programadors d'una entitat reconeguda seleccionen els artistes i després reben els ajuts, d'una durada de dos anys. Estimula la circulació de totes les disciplines artístiques.

Qui pot sol·licitar els ajuts: a més dels centres culturals i artístics, altres organitzacions comunitàries relacionades amb el benestar de les persones i que vulguin programar espectacles culturals (música, dansa, teatre...). Serien residències de gent gran, de persones amb risc d'exclusió social o centres penitenciaris, per exemple.

AGÈNCIA DE TREBALL SOCIOCULTURAL PER A JOVES I ADULTS - SOCIAAL-CULTUREEL WERK VOOR JEUGD EN VOLWASSENEN

www.sociaalcultureel.be

Brussel·les. Entitat fundada el 2004 i que forma part del Ministeri de Cultura flamenc. S'encarrega de donar suport

als joves en l'àmbit social i cultural. No assumeix programes directes de teatre familiar, però sí que és un enllaç entre els joves i les arts escèniques.

CULTUURINVEST

www.pmv.eu/en/services/cultuurinvest

També és una iniciativa del Govern flamenc. És un fons d'inversió per a emprenedors culturals i empresaris de les indústries creatives. Té per objectiu estimular el creixement i la independència econòmica de les indústries cultural i creatives (ICC). CultuurInvest no atorga subsidis, sinó que proporciona préstecs o participa en el capital. Sectors que hi poden participar:

- Nous mitjans de comunicació
- Jocs d'ordinador
- Audiovisual i disseny digital
- Indústria de la música
- Disseny de moda
- Impremta i disseny gràfic
- Editorials i llibreries
- Música i arts escèniques
- Distribució de les arts visuals
- Comunicació i publicitat
- Arquitectura
- Patrimoni

FLANDERS DC

www.flandersdc.be

És l'organització flamenca (pública) per a la creativitat i la innovació empresarial. Es focalitza en les empreses culturals i creatives. Organitza esdeveniments, facilita eines de contacte i enllaça amb xarxes internacionals. Té un apartat adreçat a escolars i a joves.

A més, hi ha els departament culturals d'altres administracions públiques, com:

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE (VGC)

www.vgc.be

És la Comissió Comunitària Flamenca de la regió de Brussel·les-Capital. El seu homòleg a la part francòfona de Brussel·les seria el COCOF. Té la Direcció General de Cultura, Joventut i Esports, la qual subvenciona les arts escèniques amb tres línies d'ajuts: els projectes dels artistes, els de les organitzacions i les sales culturals. Entre els requisits, cal tenir seu a Brussel·les-Capital i promoure la cultura flamenca.

Les províncies

Poden donar suport econòmic o promocional.

PROVÍNCIA DE BRUSSEL·LES

www.vlaanderen.be/kunsten

Departament de Cultura. Brussel·les.

PROVÍNCIA D'ANVERS

www.provant.be/subsidies

Departament de Cultura. Anvers

PROVÍNCIA DE LIMBURG

www.limburg.be

Direcció de Cultura. Hasselt

PROVÍNCIA DE FLANDES ORIENTAL

www.oost-vlaanderen.be

Direcció General de Cultura. Gant

PROVÍNCIA DEL BRABANT FLAMENC

www.vlaamsbrabant.be

Provienciehuis / Àrea Cultural. Lovaina

PROVÍNCIA DE FLANDES OCCIDENTAL

www.west-vlaanderen.be

Direcció de Cultura. Saint-Andries

Els municipis

Són un dels eixos principals de la cultura a Flandes. Financen els centres culturals i els espais municipals on es programen els espectacles, a més de ser organitzadors de festivals o activitat culturals.

Funcionament i circulació del teatre familiar

A Flandes, els espectacles d'arts escèniques per a públic infantil i juvenil formen una part integral del sector de les arts escèniques. En conseqüència, els mètodes de programació i producció no se separen per disciplina, sinó pel tipus de públic a qui s'adrecen.

Les produccions d'espectacles per a públic infantil i juvenil les fan companyies, els creadors individuals i els teatres o les cases de producció —les quals també difonen i distribueixen els espectacles. A diferència dels espectacles per a adults, els teatres o “cases de producció” tenen un paper central a l'hora de crear i fer circular els espectacles familiars. De

moment, els artistes individuals o les companyies lliures són poc significatives en aquest sector en comparació del teatre, la dansa o la música d'adults.

Des del sector públic, històricament s'han finançat organitzacions –cases de producció– que agrupaven el sector de les arts escèniques familiars. Tradicionalment n'hi ha tres que se n'han encarregat i que han rebut la majoria dels ajuts.

Model de “cases de producció”

És el terme que s'utilitza a Flandes per descriure les organitzacions que produeixen teatre o dansa i que són subvencionades pels agents institucionals descrits anteriorment. Operen com a estructures de suport per facilitar que els artistes individuals puguin desenvolupar el seu projecte al centre (fan de residència).

En el circuit de vespres –el d'adults, que dona més benefici econòmic– es fa a través dels principals teatres municipals (Toneelhuis, NTGent i el Teatre Reial Flamenc - KVS), a més de centres artístics o de creació.

En el circuit de dia —entès com el circuit infantil i juvenil—, les cases de producció són Hetpaleis, Bronks, Kopergietry i, en menor mesura, Fabuleus. També hi ha companyies com FroeFroe, que acullen joves talents que creen espectacles infantils. Són pilars bàsics per a la circulació del teatre familiar a Flandes i són una referència del sector a l'exterior. Es poden concebre com una barreja híbrida entre centre de creació, producció i distribució de les arts escèniques per a un públic familiar.

KOPERGIETERY

www.kopergietry.be

Gant. Organització d'arts escèniques enfocada al teatre, la dansa i la música, majoritàriament per al públic infantil i juvenil. És la referència internacional de teatre d'aquest sector a Flandes. De fet, quan es parla de teatre familiar a l'estranger, Kopergietry és sinònim de teatre infantil i juvenil a Flandes. Té una forta vocació internacional, com es demostra en la programació d'espectacles estrangers i la coproducció d'espectacles amb teatres i companyies d'Escòcia, França, Àustria, Països Baixos, Dinamarca o el Canadà.

També és residència d'artistes belgues i estrangers. Forma part de la xarxa internacional Fresh Tracks Europe.

Contacte: Johan De Smet, director artístic.

HETPALEIS

www.hetpaleis.be

Anvers. Organització d'arts escèniques que actua com a centre de creació, residència, producció, formació i distribució del teatre infantil i juvenil de Flandes. S'adreça al públic de 3 a 18 anys. També programa espectacles com a sala. Fa coproduccions petites amb diverses companyies de Flandes. Multidisciplinària, però centrada en les arts escèniques. Subvencionada pel Govern flamenc. Fa coproducció internacional d'espectacles (amb artistes d'altres països).

Contacte: Tom Rummens, responsable del centre.

BRONKS

www.bronks.be

Brussel·les. Organització d'arts escèniques. Centre de creació, producció i distribuïdor per al públic infantil i juvenil. Sala. És un dels pilars de les

arts escèniques de la part flamenca de Bèlgica i enllaça amb la comunitat francesa del país. Moltes de les seves produccions són traduïdes al francès. Programa espectacles de teatre familiar per a joves de fins a 12 anys. Organitza diversos festivals de teatre juvenil belga, entre els quals el Festival International de Théâtre à la Jeunesse Export/Import, on programa espectacles internacionals.

Contacte: Marij De Nys i Veerle Kerckhoven, directors artístics.

Altres que han agafat força en els darrers anys:

FABULEUS

www.fabuleus.be

Lovaina. Associació/companyia amb vocació internacional a l'hora de produir espectacles de teatre per al públic familiar i juvenil. Lloc de referència per als nous talents.

Contacte: Filip Bilsen

FROEFROE

www.froefroe.be

Anvers. Plataforma/companyia de teatre infantil i familiar. També programa i produeix espectacles de titelles. Fa coproduccions internacionals. Centre de referència.

Contacte: Marc en Jan Maillard, director artístic.

Des del Kunstenpunt tenen comptabilitzades, entre companyies i centres de producció i culturals, més d'una quarantena d'unitats que produeixen espectacles d'arts escèniques relacionades amb el públic infantil i juvenil. Aquesta és la llista que ofereixen:

<http://vti.be/en/podiumkunsten-in-vlaanderen/producenten/Kinderkunsten>

Tipus obres

Característiques principals:

- Les fronteres de les disciplines de les arts escèniques es dilueixen; una obra pot incloure elements musicals, de teatre, circ, dansa, titelles.

- La separació formal es fa més per edats: espectacles per a bebès, de fins a 4-5 anys, de fins a 8-10 anys, etc.
- L'augment de les produccions multidisciplinàries que inclouen les tecnologies audiovisuals i multimèdia.
- Molts artistes adapten i creen obres tant per al circuit de dia (infantil) com per al de nit (adults); o per a exterior o interior. Trenquen les barreres de les disciplines.
- Les obres per a públic infantil són de petit format i poc text (molt visuals).

Programació escolar

A diferència de Valònia, no hi ha programes de teatre a les escoles finançats directament des del Govern. Hi ha un altre model que es gestiona entre els centres culturals –finançats des de l'àmbit municipal– i les escoles –finançades des del Govern. Els centres culturals elaboren uns programes de teatre per a les escoles, les quals seleccionen segons el seu pressupost i la qualitat artística. És una manera d'apropar les arts a les escoles i fomentar la circulació des del sector públic.

Coproduccions i programació internacional

Coproduccions: centres culturals i centres artístics. Una de les tendències del sector és l'augment de les coproduccions.

Aquestes coproduccions en el sector infantil les assumeixen les estructures esmentades més amunt, juntament amb els centres culturals i, excepcionalment, els centres artístics i de creació. En general, els centres culturals no són els qui assumeixen les coproduccions en les arts escèniques, però en el cas que ho facin, sempre és en el sector infantil i juvenil.

Els centres culturals són el punt central en les arts escèniques infantils: creen, produeixen, coprodueixen, distribueixen i enllacen amb les escoles, a més d'organitzar festivals. El centre cultural de Hasselt i el C-Mine a Genk són els que acaparen la majoria de les coproduccions, a més de les organitzacions esmentades en el darrer apartat. També destaca el centre cultural De Adelberg de Lommel o el de De

Warande. Pel que fa als centres artístics Studio ORKA –una mena de companyia–, Villanella, De Werf o Art Center STUK, entre d'altres, aquests programen i fan coproduccions, però amb menys mesura que els centres culturals en el sector infantil i juvenil.

Coproduccions i gires internacionals

De manera gradual, les produccions d'espectacles familiars de Flandes es programen a l'exterior. Es poden fer a través de coproduccions locals i coproduccions amb agents internacionals, les quals inclouen una gira a l'exterior. L'informe del Kunstenpunt destaca que les gires a l'exterior juntament amb altres socis internacionals (coproduccions) són minoritàries.

Amb dades del període 2001-2013, aproximadament un de cada tres espectacles familiars a Flandes es va presentar a l'exterior (incloent-hi coproduccions locals i d'altres amb socis exteriors). Destaca la punta del 2008, amb prop de 500 produccions

visualitzades internacionalment, però també la davallada consecutiva del 2009 fins al 2013, amb 200 espectacles familiars programats a l'exterior.

S'acostuma a finançar el transport i l'allotjament. El percentatge de la subvenció respecte el total de la despesa depen, en cada exercici, dels pressupostos generals.

Kopergietery és la referència a Flandes a l'hora de fer coproduccions internacionals, tot i que cada cop s'hi sumen més entitats per les necessitats de trobar nous models de negoci.

Les coproduccions amb companyies estrangeres es fan per raons artístiques, per raons empresarials (comparteixen despeses i recursos) i pel model de coproducció. Aquestes les fan amb socis específics, els quals han d'haver assolit una complicitat elevada.

A Flandes entenen que el model de coproducció fa referència a la manera com està estructurada la circulació i la creació de les obres. La particularitat

flamenca és que la creació dels espectacles és un treball conjunt dels professionals amb els infants – residències– dins de les estructures finançades públicament que després serveixen per promoure i fer circular les obres. Aquest sistema atorga qualitat i professionalitat als resultats dels espectacles. Per tant, busquen col·laboracions amb companyies o estructures similars.

Països on es presenten els espectacles familiars de Flandes:

La majoria s'han visualitzat als països de l'Europa Occidental (Dinamarca, Alemanya, Països Baixos). Amb menys freqüència han girat per l'Europa del Sud i Est. I es continua constatant la dificultat de ser programats a la part valona de Bèlgica.

Recomanacions per potenciar la internacionalització del sector a Flandes:

El Kunstenpunt ofereix consells per a la sortida a l'exterior de les seves produccions. El centre s'ofereix per estimular i coordinar accions com:

- Renovar i enfortir la relació amb l'Associació Internacional de Teatre Infantil i Juvenil (ASSITEJ) per tal de programar un festival o fira professional a Bèlgica, o utilitzar les existents.
- Participar a IPAY, als Estats Units.
- Treballs col·lectius (coproduccions internacionals) i intercanvis amb altres països.

Llocs on es programen companyies internacionals:

Es constata que a Flandes hi ha pocs festivals o teatres que programin companyies d'arts escèniques familiars estrangeres –no és el cas de Brussel·les. Els que ho fan són els festivals Stormopkomst i Krokusfestival, els quals tenen una visió internacional. També el Bronks aposta per programar companyies foranes a través del festival Export/Import. A la programació anual, nombroses companyies holandeses es programen tant al Bronks com a l'Hetpaleis.

Es destaca que l'opció de crear xarxa amb les companyies estrangeres té un

cost elevat en temps i diners –pel trasllat de les companyies i per la dificultat de coordinar agendes a l'hora de programar els espectacles–; però que, a la llarga, és una inversió per construir ponts i futures coproduccions i intercanvis recíprocs.

Consum de teatre familiar a Bèlgica

Bèlgica supera la mitjana europea de la majoria de pràctiques culturals (com anar al teatre o a concerts) segons el darrer baròmetre de la Comissió Europea del 2013. En aquesta enquesta, un 32% dels belgues assegura haver assistit almenys a una obra de teatre en els darrers dotze mesos, 4 punts per sobre de la mitjana europea i 11 per sobre de l'espanyola.

Les raons són culturals i econòmiques. En matèria cultural, Bèlgica és una societat que aprecia les arts escèniques, les quals han estat fomentades des de les escoles i com a forma d'assimilar els nouvinguts —en especial a Brussel·les. El preu també hi té molt a veure: hi ha una varietat d'opcions a l'hora de veure espectacles tant a preus populars com

més elitistes. Es programen espectacles tant en espais públics a través de festivals municipals com en centres culturals o entitats cíviques (preus més baixos). Per exemple, segons l'enquesta europea, un 12% dels belgues que no anaven al teatre ho feien per raons econòmiques, mentre que aquest motiu és gairebé tres vegades superior a Espanya (32%) o 8 punts per sota de la mitjana europea (20%).

Així mateix, els belgues destinen, en segon lloc, els seus diners a activitats culturals, segons les enquestes de consum del Ministeri d'Economia belga (2012). L'habitatge i la llar ocupen la primera posició i, en segona posició (un 17%), les despeses en cultura, oci, viatges i restauració. Aquest darrer punt no està desglossat, però sí que s'entreu que la cultura és un eix important per a la ciutadania a l'hora de consumir.

Pel que fa a les pràctiques culturals concretes, la Federació de Valònia-Brussel·les va publicar el 2012 un estudi en profunditat sobre aquest sector a través de creuar dades culturals i estadístiques socials i econòmiques.

Entre les conclusions assenyala que les pràctiques culturals depenen de l'edat, el nivell educatiu i econòmic, l'experiència familiar i la categoria professional. D'aquí es va desgranar que prop d'un 60% dels habitants consumeixen diferents nivells de "qualitat cultural" (assistència a teatres, espectacles de carrer, museus, exposicions o conferències, etc.). Ara bé, el 40% restant no té cap mena de contacte, ni interès, amb aquestes activitats.

Pel que fa a Flandes, segons l'informe "Flanders in figures 2013", realitzat pel Centre de Recerca del Govern flamenc, a través de la combinació d'estadístiques i d'informes sobre temes de rellevància social, un 37,3% de la població de la comunitat flamenca va participar durant l'any 2012 en espectacles relacionats amb les arts escèniques (teatre, performance).

Malgrat que les dades i els percentatges que es comenten daten del 2012 i 2013, avui són plenament vigents. La tendència no ha variat i les conclusions que s'extreuen també són aplicables a l'any en curs.

Portes d'entrada i recursos locals

La millor manera d'entrar al mercat belga de teatre familiar és participar en els festivals i les mostres que fan del sector. Una opció és aconseguir programar l'espectacle en aquestes trobades; però, si no, és recomanable assistir-hi per fer una prospecció sobre el terreny i establir els contactes per a futures col·laboracions. Hi participen la majoria de programadors o responsables dels centres culturals o teatres belgues, que llavors fan les contractacions.

La majoria dels festivals són professionals i oberts al públic, tot i que n'hi ha d'específics que només són per als programadors. Les principals fires a la part francesa de Bèlgica són les Rencontres Théâtre Jeune Public de Huy (específic i professional per al sector infantil i juvenil) i el Marché du Théâtre d'Iltre (teatre genèric i obert al públic). Mostren les novetats de la seva regió i programen espectacles internacionals per saber les tendències a l'exterior. A Flandes destaca el Krokusfestival a Hasselt i totes les iniciatives per públic infantil i juvenil del Bronks Theatre i Studio Bronks.

A Valònia, els millors espectacles que es mostren a Rencontres Théâtre Jeune Public de Huy després es programen a la iniciativa “Spectacle à l'École” o opten als circuits habituals de centres culturals o sales de teatre. Una altra forma és contactar directament amb els teatres específics per a públic infantil –com La Montagne Magique de Brussel·les–, els centres culturals, els teatres i els espais de difusió. La majoria tenen apartats de teatre familiar.

A Flandes, el circuit està estructurat a través de les tres cases de producció principals (Hetpaleis, Bronks i Kopergieterij), les quals creen i difonen les obres; seguides pels centres culturals, els quals les distribueixen i fan d'enllaç amb els centres escolars. Les produccions després es mostren a les principals fires i festivals de la regió.

Bona part dels festivals ofereixen la possibilitat d'espectacles per a interior (indoor) i exterior (outdoor). La majoria de les sales són d'interior, tot i que poden oferir espais per a exterior. Algunes de les companyies adapten el mateix espectacle per a interior i per a exterior.

Festivals i fires professionals

Valònia:

RENCONTRES THÉÂTRE JEUNE PUBLIC (HUY)

www.provincedeliege.be/fr/node/297

www.artscene.cfwb.be/index.php?id=8400

Huy. Estiu. Servei de Joventut de la Província de Lieja amb la col·laboració de la FWB. Mercat i fira exclusivament professional de teatre juvenil i infantil. Cada any presenten prop de mig centenar d'obres noves, el millor del mercat belga en francès. Reuneix uns 800 experts locals (la majoria de llengua francesa) i internacionals (un centenar).

L'objectiu és presentar als compradors potencials (programadors i experts del sector) i a la premsa els nous espectacles de teatre per al públic familiar. Les obres seleccionades i premiades pel jurat tenen la difusió assegurada i l'ajut econòmic corresponent per participar després en el programa "Spectacle à l'École". De fet, és una condició *sine qua non* haver presentat l'espectacle al mercat de Huy per poder participar en aquest programa i rebre les subvencions públiques.

Contacte: Isabelle Thomanne, responsable. Servei de Joventut de la Província de Lieja.

MARCHÉ DU THÉÂTRE

www.lavalette.be

Ittre. Sala i exterior. L'organitza el Théâtre de la Valette. Mercat de teatre majoritàriament professional, però també obert al públic. Programa un centenar d'obres de teatre, la majoria de nova creació i de la part francòfona de Bèlgica. També tenen espectacles internacionals, encara que la majoria solen ser de parla francesa. Inclou un apartat de teatre infantil i juvenil. **Contacte:** Léonil Mc Cormick, director.

NOËL AU THÉÂTRE

www.ctej.be

Brussel·les. Hivern. Festival amb més de 30 anys d'existència. L'organitza la CTEJ. Es projecten espectacles majoritàriament belgues. Fira professional i també oberta al gran públic. **Contacte:** Cali Kroonen, directora artística del CTEJ.

**TURBULENCES - FESTIVAL INTERNATIONAL
JEUNE PUBLIC****www.cdwej.be**

Namur. L'organitza el CDWEJ. Hi participen companyies estrangeres. Multidisciplinari: teatre, dansa, circ, música. Centrat en espectacles juvenils i familiars. Fira professional i oberta al gran públic. Internacional. **Contacte:** Sarah Colasse, directora del CDWEJ.

**MÉTÉORES - FESTIVAL INTERNATIONAL
JEUNES PUBLICS****www.pierredelune.be**

Brussel·les. Cada tres anys. L'organitza el Centre Dramatique Jeunes Publics de Bruxelles - Pierre de Lune. Teatre juvenil i familiar. Programa internacional. **Contacte:** Jacques Thomaes, director del centre.

**FESTIVAL INTERNATIONAL L'ART ET LES TOUT-
PETITS****www.theatremontagnemagique.be**

Brussel·les. L'organitza el Théâtre La Montagne Magique. Festival d'arts escèniques dedicat al públic infantil. Programa d'espectacles internacionals. **Contacte:** Cali Kroonen, directora artística i de programació.

TILT FESTIVAL

www.lemanege.com

Mons. L'organitza Le Manège Maubeuge Mons. Festival de teatre contemporani per a joves. **Contacte:** Isabelle Peters, responsable de programació infantil.

FESTIVAL DE LA GUIMBARDE PÉPITES - L'ART ET LES TOUT-PETITS

www.eden-charleroi.be

www.laguimbarde.be

Charleroi. L'organitza el centre cultural Eden. Festival de teatre i dansa per als infants de 0 a 6 anys. Programa companyies estrangeres. **Contacte:** Pierre Bolle, director artístic del centre cultural Eden.

FESTIVAL DÉCOUVERTES, IMAGES ET MARIONNETTES

www.festivalmarionnette.be

Tournai. Bianual. És el principal festival de titelles de Valònia. Programa espectacles internacionals. L'organitza el Centre de la Marionnette de la Federació Valònia-Brussel·les. Fira professional i oberta al públic. **Contacte:** Françoise Flabat, directora.

FESTIVAL ÇA BOUGE! THÉÂTRE, OBJETS
ET MARIONNETTES

www.maisondelamarionnette.be

Tournai. Anual. Centre de la Marionnette de la Federació Valònia-Brussel·les. És el germà petit del festival Découvertes. Es projecten obres francòfones-belgues.
Contacte: Françoise Flabat, directora.

FESTIVAL INTERNATIONAL DE LA MARIONNETTE
DE TUBIZE

www.marionnettes.be

www.tubize-culture.be

Tubize. L'organitza el centre cultural de Tubize. Mostra d'espectacles de titelles. Programa espectacles internacionals.
Contacte: Philippe Sax, director.

HORS PISTES

www.halles.be

Brussel·les. Les Halles de Schaerbeek. Festival multidisciplinari. Majoritàriament circ. **Contacte:** Anne Kumps, programadora.

LA PISTE AUX ESPOIRS - FESTIVAL INTERNATIONAL
D'ARTISTES DE CIRQUE

www.lapisteauxespoirs.com

A Tournai (Bèlgica) i Lilla (França). Biennal. L'organitza la Maison de

la Culture de Tournai. Centrat en espectacles de circ. **Contacte:** Philippe Deman i François Guilbert, directors.

NAMUR EN MAI

www.namurenmai.org

Namur. Anual. L'organitza La Sémo ASBL amb suport públic. Programa teatre i circ al carrer, i també espectacles infantils. Programa espectacles internacionals. A partir de l'any 2016, aquest festival ha canviat d'orientació i de direcció. **Contacte:** Samuel Chappel, director.

FESTIVAL UP! / PISTES DE LANCEMENT (ABANS)

www.catastrophe.be

Brussel·les. Biennal. L'organitza Espace Catastrophe. Programa circ i arts de carrer. **Contacte:** Catherine Magis, directora artística.

FESTIVAL MIMOUNA

www.lesnouveauxdisparus.be

Brussel·les. Schaarbeek. L'organitza La Compagnie des Nouveaux Disparus. Festival de teatre creat l'any 2000 per a joves de 6 a 20 anys. Teatre juvenil *amateur*. És un projecte amb suport públic que fomenta la integració dels joves

a través del teatre. Són tres mesos de formació i creació d'una obra de teatre individual o col·lectiva. L'espectacle després es mostra al festival i la companyia guanyadora programarà l'obra en un festival estranger. Organitza també el Festival Théâtres Nomades de circ al carrer a Brussel·les. Exterior i carpa. Programa espectacles majoritàriament francòfons.
Contacte: Jamal Youssef, director artístic.

FESTIVAL ROYAL DE THÉÂTRE DE SPA

www.festivaldespa.be

Spa. Interior. Sales i teatres de Spa. Festival de teatre creat el 1959 pel Théâtre National de la ciutat. És un dels més importants de la comunitat francòfona belga. Inclou tot tipus de teatre, entre els quals, espectacles de públic jove o familiar. Programació majoritàriament belga francòfona.

Contacte: Armand Delcampe i Cécile Van Snick, directors.

FESTIVAL DE LIÈGE

www.festivaldeliege.be

Lieja. Bianaual. Interior. Hereu del Festival du Jeune Théâtre de Lieja creat el 1958 per Robert Maréchal, que el va dirigir

durant quaranta anys. Amb els anys va anar canviant el format fins que el 1999 es va anomenar Festival de Liège. Avui programa majoritàriament obres d'adults i internacionals. És una fira de prestigi. Pot programar obres per a tots els públics, incloent-hi espectacles per a públic juvenil. Interior. **Contacte:** Jean-Louis Colinet, director.

FESTIVAL THÉÂTRE AU VERT

www.theatreouvert.be

Silly. Espectacles belgues francòfons, però pot incloure espectacles internacionals. Per a tots els públics. Un mínim d'espectacles han de ser per al públic juvenil. Festival de petites dimensions. Interior. **Contacte:** Christian Leclercq, director artístic.

FESTIVAL VACANCES THÉÂTRE DE STAVELOT

www.festival-vts.net

Lieja. Centre Culturel de Stavelot. Programa teatre. Interior. Per a tots els públics, familiar. Jornada per a espectacles infantils: Les P'tits Fest'Arts, de circ i exterior. Programació majoritàriament francòfona belga, amb una petita part d'espectacles internacionals. **Contacte:** Patrick Donnay, director.

HOPLA!

www.hopla-cirk.be

Brussel·les. Anual. Service Culturel de la Ville de Bruxelles. Majoritàriament circ.

Contacte: Fabien Resimont, director.

SORTILÈGES, RUE ET VOUS!

www.sortileges.be

Ath. Anual. Maison Culturelle d'Ath i Centre des Arts de la Rue. Circ i teatre al carrer.

Contacte: Magali Dereppe, responsable de la Maison de la Culture d'Ath.

FESTIVAL INTERNATIONAL DES ARTS DE LA RUE - CHASSEPIERRE

www.chassepierre.be

Chassepierre. Anual. Fête des Artistes de Chassepierre ASBL. Teatre al carrer, circ i infantil. També programa espectacles internacionals. **Contacte:** Alain Schmitz, director.

SCÈNE DU BOCAGE

www.chac.be

Herve. Anual. Scène du Bocage ASBL i Centre Hervien d'Animation Culturelle. Mostra de teatre belga. Majoritàriament d'adults, però pot incloure espectacles infantils. **Contacte:** Guy Daron, president CHAC.

LES UNES FOIS D'UN SOIR

www.1x1soir.be/

Lessines. Anual. Unes Fois d'un Soir ASBL. Programa teatre al carrer, circ i espectacles infantils. **Contacte:** Luc de Groeve, director.

BRUSSELS SUMMER FESTIVAL

www.bsf.be

Brussel·les. Brussels Summer Festival ASBL. Multidisciplinari. Majoritàriament música, però inclou teatre de carrer, circ i espectacles infantils. Per a tots els públics. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Olivier Mees, director.

FÊTE DE L'IRIS

www.fetedeliris.be

Brussel·les. Festa institucional de la regió de Brussel·les-Capital. Festival de carrer. Exterior. Multidisciplinari. Per a tots els públics. Programa espectacles internacional. **Contacte:** Martha Meeze, coordinadora.

LES FÊTES ROMANES

www.wolubilis.be

Brussel·les. Anual. Centre Culturel Wolu-Culture (Wolubilis). Teatre de carrer, circ i infantil. Exterior i interior.

Programa espectacles internacionals.

Contacte: Solange Wonner, directora i programadora del Wolubilis / Lozet Valerie, programadora de teatre infantil.

EN L'AIR! FESTIVAL DES ARTS DU CIRQUE EN CRÉATION

www.ccbw.be

Court-Saint-Étienne. Anual. Centre Culturel du Brabant Wallon. Les companyies de circ residents mostren els espectacles de creació. Àmbit local. **Contacte:** Christophe Rolin, responsable del festival.

LES TORNADES

www.lestornades.be

Wihéries. Anual. Centre Culturel de Dour. Festival d'arts escèniques: teatre de carrer, infantil, circ i màgia. Programació local, amb unes 15 companyies participants. Exterior. **Contacte:** Christine Greco, directora artística.

FÊTE DES FLEURS

www.festival-du-rire.be

Rocheftort. Programa espectacles d'humor. Inclou circ i espectacles infantils i també internacionals. Iniciat el 1981. Majoritàriament interior. **Contacte:** Jean-Marc Mahin, president.

FESTIVAL DES TCHAFORNIS

www.ccengis.be

Engis. Anual. Centre Culturel d'Engis. Festival de circ, teatre, màgia, música i arts de carrer. Programa una petita part d'espectacles internacionals. Majoritàriament són companyies belgues i franceses. **Contacte:** Jean-Pierre Houet, director.

LES TILLEULERIES

www.tilleuleries.be / http://goo.gl/UqBolp

Nassogne. Anual. Centre Culturel Local Nassogne ASBL. Festival de circ i arts de carrer. Regional amb una petita part de programació internacional. **Contacte:** Jean-Pierre Clinckx, director artístic.

FESTIVAL BITUME- FESTIVAL INTERNATIONAL DE THÉÂTRE DE RUE

www.miroirvagabond.be

Vielsalm. Miroir Vagabond ASBL i companyia Le Théâtre des Travaux et des Jours. Festival de carrer. Circ, teatre, humor. Majoritàriament exterior. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Sylvie Darenne, responsable.

P'TIT CIRQ'EN PALC

www.ptitcirquenpalc.be

Wavre. Festival organitzat per l'École de Cirque du Brabant Wallon. Circ. Mostra les creacions de circ dels joves residents i altres entitats de la comunitat francesa. Regional. **Contacte:** Julie Patiny, coordinadora del festival.

ESPRIT DE FAMILLE

www.roseaie.org

Bruxelles. Festival organitzat pel teatre La Roseaie. Espectacles per tot públic en espais oberts i tancats. activitats artístiques, creatives entre altres. **Contacte:** Emmanuelle Van Overschelde, programadora.

Flandes

KROKUSFESTIVAL - FESTIVAL DE TEATRE I DANSA PER A PÚBLIC JOVE

www.krokusfestival.be

Hasselt. Festival/mostra professional i oberta al públic. Programa espectacles de teatre i dansa infantil fins a 12 anys. És una de les fires més importants d'aquesta disciplina de la part flamenca, on es mostren les darreres novetats

del sector. Programa espectacles belgues i internacionals. Hi assisteixen programadors, artistes i directors de festivals i centres culturals locals i estrangers.

S'habiliten espais de trobada professionals (networking) i conferències per analitzar les darreres informacions del sector. El festival el va crear el 1996 el Centre Cultural de Hasselt i, des del 2013, rep suport econòmic i estructural del Govern flamenc.

És una de les cites més importants de la part flamenca, similar al que són els Rencontres Théâtre Jeune Public de Huy de la comunitat francòfona belga. Pot ser una bona porta d'entrada al mercat belga flamenc i per donar-se a conèixer en els programadors internacionals. **Contacte:** Gerhard Verfaille, director del festival.

**FESTIVAL INTERNATIONAL DE THÉÂTRE À LA
JEUNESSE EXPORT/IMPORT**

<http://www.bruxelles.be/artdet.cfm?id=4843&agendaid=3415>

L'organitza la Ville de Bruxelles i té lloc al Bronks Theatre i a la Montagne Magique.

Programen espectacles de joves fins a 12 anys, majoritàriament de Flandes i Països Baixos, però també n'hi han de francesos, valons i anglesos. Tots els espectacles són subtitulats. **Contacte:** Marij De Nys i Veerle Kerckhoven, directors artístics.

KUNSTENDAG VOOR KINDEREN

www.kunstendagvoorkinderen.be

Diferents municipis de Flandes. És una jornada organitzada pel Govern flamenc dedicada a activitats adreçades a famílies amb menors de 12 anys que es vulguin familiaritzar amb l'art i la cultura. Es programa música, dansa, teatre, arts visuals i cinema, entre d'altres. **Contacte:** Veerle Keuppens, coordinadora.

THEATER OP DE MARKT

www.theateropdemarkt.be

Són dos festivals: un a l'estiu els anys parells a Hasselt i un altre a la tardor els senars a Neerpelt (Dommelhof). És una de les mostres de teatre i circ més importants de la part flamenca de Bèlgica. Inclou un apartat d'espectacles infantils. Les seves activitats i festivals són seguits per tots els programadors de Flandes i dels Països Baixos. Fira

professional i oberta al públic. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Martine Linaer, director artístic.

**DE ZOMER VAN ANTWERPEN (ANTWERPEN
SUMMER)**

www.zva.be

Anvers. Anual. Zomer Van Antwerpen VZW. Festival de carrer. Circ, música, teatre i film. Per a tots els públics. Programa espectacles internacionals. És un dels més destacats en arts escèniques a Flandes. **Contacte:** Patrick de Groote, director artístic.

MIRAMIRO

www.miramiro.be

Gant. Anual. MiramirO VZW. És una de les principals entitats culturals de Flandes. Organitza el seu propi festival d'arts escèniques, el qual acull espectacles majoritàriament de circ i arts de carrer. Per a tots els públics. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Céline Verkest, directora artística.

INTERNATIONAL PUPPETBUSKERSFESTIVAL

www.eftc.be

Gant. Europees Figurentheatercentrum VZW. Principal festival de titelles

de Flandes. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Jacques Lataer, director.

PERPLX**www.perplx.be**

Kortrijk. Anual. Perplx. és un festival d'arts de carrer (dansa, circ, teatre...) internacional, que té lloc a finals de juny a Marke-Kortrijk. Preveu espectacles tant d'interior com a l'aire lliure. També organitza una edició d'hivern al teatre Kortrijk. És l'antic festival Humorologie.. Festival de circ. **Contacte:** Koen Allary i Griet Deschamps, directores artístiques.

VISUEEL FESTIVAL VISUEL**www.visueelfestivalvisuel.com**

Berchem. Anual. L'organitza el centre cultural flamenc De Kroon i el centre cultural de Berchem Le Fourquet. Programa teatre de carrer, circ i infantil. **Contacte:** Thim Vandecauter (Kroon) i Julien Balfroid (Fourquet), programadors.

STORMOPKOMST**www.stormopkomst.be**

Turnhout. Festival d'art infantil. Multidisciplinari (circ, teatre, dansa,

entre d'altres). Interior. L'organitza el centre cultural De Warande. **Contacte:** An Joseph, programadora de la secció juvenil.

SPINRAG, KINDERMUZEFESTIVAL

www.schouwburgkortrijk.be

Kortrijk. L'organitza el centre cultural Kortrijk. Festival per al públic infantil i juvenil. Multidisciplinari. **Contacte:** Mieke Vandecandelaere, programador d'espectacles familiars del centre cultural.

RODE HOND

www.rodehond.be

Lovaina. Organitzat pel centre cultural 30CC. És un festival adreçat al públic infantil i juvenil. Inclou espectacles d'arts escèniques, tot i que se centra en cinema i animació. **Contacte:** Koen Adams, director artístic de 30CC.

SALTO FESTIVAL

www.saltofestival.be

Menen. Anual. Al juliol. Festival de carrer per a tots els públics: música, dansa, teatre i circ. Organitza CC De Steiger Menen. Neix l'any 2015.

LEUVEN IN SCENE

www.leuveninscene.be

Lovaina. Biennal. Leuvenement VZW l'organitza. Festival de teatre, circ i música. Per a tots als públics. Majoritàriament exterior, però també en sala. Inclou programació internacional. **Contacte:** Ingrid Nackaerts, coordinadora general.

SINKSEN FESTIVAL

www.kortrijk.be/sinksen

Kortrijk. Anual. Festival de teatre de carrer, circ i música. L'organitza Shouwburg Kortrijk. **Contacte:** Katrien Voet, responsable de projectes internacionals.

CIRCUS & GO / INTERNATIONAAL CIRCUSFESTIVAL

www.circusenco.be

Lovaina. Leuvenement VZW. Festival de dos dies de circ. **Contacte:** Ingrid Nackaerts, direcció artística / Dirk Vansina, president.

CIRQUE PLUS

www.bruggeplus.be

Bruges. Anual. Brugge Plus VZW, organització cultural que s'encarrega de

la majoria dels esdeveniments del sector a la ciutat, incloent-hi aquest festival de circ. **Contacte:** Filip Strobbe, director.

FESTIVAL CIRK! AALST

www.cirkaalst.be

Aalst. L'organitza el centre cultural d'Aalst. Festival de circ i arts de carrer. Per a tots els públics. Exterior. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Kathleen Keymeulen, programadora.

CIRCO ROMA

www.circoroma.be

Borgerhout. L'organitza De Roma VZW. Festival de circ i teatre al carrer. Programa espectacles internacionals. Espectacles per a tota la família. **Contacte:** Toon Van Deuren, programador.

WINTERVUUR

www.wintervuur.be

Anvers. Festival d'hivern d'arts de carrer, circ, teatre, música. L'organitza Antwerpen Open VZW. Espectacles per a tota la família. **Contacte:** Dre Demet, director artístic.

BLOK - BLOC

www.laika.be

Anvers. Festival de circ. Interior.
L'organitza Laika, companyia
subvencionada pel Govern flamenc.
Contacte: Peter De Bie, director artístic.

**GEVLEUGELDE STAD IEPER - INTERNATIONAAL
PROMOTIEFESTIVAL VOOR CIRCUS**

www.gevleugeldestad.be

Ieper. Anual. L'organitzen el centre
cultural de Ieper i ACCI VZW.
Festival promocional de teatre de
carrer i circ organitzat conjuntament
per Culturalcentrum Ieper i ACCI
vzw. Funciona com a mercat - fira
i és internacional. Hi assisteixen
programadors estrangers que estàn
interessats en espectacles sobretot de
carrer i de petit format. **Contacte:** Jan
Victor, director.

BROUWSELS OP STRAAT

www.brouwselopstraat.be

Eke. Durada de dos dies. L'organitza
Amis Eke Association Village. Festival
d'arts de carrer: teatre, circ, màgia. Per a
tots els públics. Programa majoritàriament
companyies belgues i holandeses. També

programa espectacles internacionals.
Contacte: Danny Claeys, responsable.

HAASTE TÖNE ?! - INTERNATIONALES

www.sunergia.be

Eupen. Anual. L'organitza Chudoscnik Sunergia VoG. Festival de teatre al carrer, circ i teatre. Exterior. Per a tots els públics. Programa espectacles internacionals. Organitzat per la comunitat germanòfona de Bèlgica. **Contacte:** Chantal Heck, programadora.

IZEGEM ZOMERT

www.izegemzomert.be

Izegem. Festival de tres dies de durada, un d'ells dedicat exclusivament a espectacles de teatre i circ per a infants. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Geerwin Vandekerckhove, director.

PAULUSFEESTEN

www.paulusfeesten.be

Ostende. Festival de música, circ i arts de carrer. Exterior. **Contacte:** Jeannine Neiryndck, responsable.

**INTERNATIONAAL STRAATTHEATERFESTIVAL
BEVEREN**

www.beveren.be

http://goo.gl/aqHvpl

Beveren. Exterior. L'organitza l'Ajuntament de Beveren i el centre cultural Ter Cardingans. Festival de carrer, circ, teatre. Per a tots els públics. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Erik Apers, coordinador.

**INTERNATIONAAL LACHFESTIVAL
HOUTHALEN-HELCHTEREN**

www.lachfestival.be

Houthalen. L'organitza Internationaal Lachfestival VZW. Festival d'humor, teatre i música al carrer. Local, però pot incloure espectacles internacionals. **Contacte:** Hilde Vangansewinkel, coordinació del festival / Jan Klompen, suport en la programació del teatre carrer (és el programador del Limburg Festival, als Països Baixos).

**TREZART - INTERNATIONAAL
STRAATKUNSTENFESTIVAL**

www.trezart.be

Mol. 2016. Substitueix el Festival Internacional d'Arts de carrer de Kempen, fundat el 1988.

Festival de circ, arts de carrer, teatre i dansa.

Contacte: Geert Mangelschots, Dorien Onsea, Karen Delfosse, programadors.

DE KLEINSTE STEEPLE

www.ccdeschakel.be

Waregem. Festival de circ i arts de carrer. Programa espectacles internacionals.

Exterior. **Contacte:** Esther Maas, directora i programadora del centre cultural De Schakel i Veerle Hollants, programadora infantil.

THEATER AAN ZEE

www.theateraanzee.be

Ostende. Festival de teatre i música per a joves talents. Per a tots els públics.

Contacte: Marc Breban, programador.

MESTIZO ARTS FESTIVAL

www.mestizoartsplatform.be

Anvers. Festival multidisciplinari. Lloc de trobada per als professionals de les arts escèniques. Programa espectacles internacionals. També inclou una part per a públics infantils i juvenils. **Contacte:** Gerardo Salinas, responsable del festival.

FESTIVAL INTERNATIONAL "THEATER.FEST!"

www.theaterfest.net

St. Vith. Festival de la comunitat germanòfona de Bèlgica. Organitza el teatre Agora. Lloc de trobada i d'intercanvi per tot tipus de públic, de diferents horitzons i tant per productors i actors de tots els països.

Contacte: Kurt Pothen. Director artístic.

Enllaços llistes de festivals:

FESTIVALS DE CIRC A FLANDES

www.circuscentrum.be/en/

FESTIVALS SUBVENCIONATS PER LA FWB

www.artscene.cfwb.be/index.php?id=festivals

FESTIVALS A BÈLGICA

www.festivals.be

FESTIVALS QUE SE CELEBREN ALS PAÏSOS BAIXOS

www.fondspodiumkunsten.nl/actueel/festivals

Programadors (equipaments, locals, centres culturals i artístics)

Valònia:

THÉÂTRE LA MONTAGNE MAGIQUE

www.theatremontagnemagique.be

Brussel·les. Sala. Referent del teatre infantil i juvenil. Programa espectacles, dona formació, és residència i centre de recursos. Programa espectacles internacionals.

Contacte: Cali Kroonen, directora.

CENTRE DRAMATIQUE DE WALLONIE POUR L'ENFANCE ET LA JEUNESSE ASBL. (CDWEJ)

www.cdwej.be

Brussel·les. Sala. Referent del teatre infantil a Valònia (fundat el 1982). Té dues línies d'actuació: programa espectacles familiars i ofereix cursos i tallers a les escoles.

És una residència. Organitza el Festival International Jeune Public - Turbulences.

Contacte: Sarah Colasse, directora.

PIERRE DE LUNE - CENTRE DRAMATIQUE JEUNES PUBLICS DE BRUXELLES

www.pierredelune.be

Brussel·les. Centre fundat el 1979 que organitza, promou i estructura el que

es coneix com a teatre juvenil. Tenen un apartat específic d'art a les escoles. Programa els espectacles als centres com l'Espace Delvaux, el Théâtre Marni, Wolubilis, l'Espace Toots i la Maison des Cultures de Molenbeek. Organitza cada tres anys el Festival International Jeunes Publics - Météores. Ofereix formació. Centre d'informació del sector. **Contacte:** Jacques Thomaes, director.

LA ROSERAIE

www.roseraie.org

Brussel·les. Sala. Centre de creació i difusió de les arts escèniques. Fa programació contínua d'espectacles infantils. Es presenta com a centre cultural familiar. **Contacte:** Emma Van Overschelde, responsable de coordinació, programació i administració.

THÉÂTRE ROYAL DE TOONE

www.toone.be

Brussel·les. Sala. Teatre de referència de titelles tradicionals. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Nicolas Géal, responsable del centre.

THÉÂTRE DU RATINET

www.theatreduratinet.be

Ukkel. Sala. Teatre tradicional infantil i familiar. Des dels anys seixanta. Titelles. Majoritàriament programació francòfona.

Contacte: Claude Valère, director.

THÉÂTRE ROYAL DU PERUCHET

www.theatreperuchet.be

Elsene (Brussel·les). Sala. Espectacles de titelles i familiar. Teatre per a les escoles. **Contacte:** D. Jaheneau, director i programador.

THÉÂTRE MARNI

www.theatremarni.com

Brussel·les. Sala. Multidisciplinari: teatre, música i dansa, majoritàriament. Programa teatre familiar. També és residència. Acull festivals. **Contacte:** Joëlle Keppenne, directora.

THÉÂTRE SAINT-MICHEL

www.theatresaintmichel.be

Etterbeek. Sala. Fundat el 1932. Acull espectacles de teatre belgues i estrangers. Té un apartat de programació per a joves. **Contacte:** Violette Hortal, directora.

THÉÂTRE ROYAL DU PARC

www.theatreduparc.be

Brussel·les. Teatre. Acull espectacles de gran format, majoritàriament francòfons.

Contacte: Thierry Debroux, director.

THÉÂTRE DE POCHE

www.poche.be

Brussel·les. Teatre, música, dansa; també teatre familiar. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Olivier Coyett, director general i artístic.

HALLES DE SCHAARBEEK

www.halles.be

Brussel·les. Centre cultural multidisciplinari. Sala. També inclou un apartat per a escolars. **Contacte:** Anne Kumps, programadora de circ i espectacles per al públic jove.

THÉÂTRE NATIONAL

www.theatrenational.be

Brussel·les. Té tres sales. Acull espectacles culturals de totes les disciplines. Per a tots els públics. És un dels referents del teatre a Bèlgica. Té un apartat específic d'espectacles per

a famílies i per a les escoles. També programa espectacles internacionals. **Contacte:** Martine Notté, organitzadora de projectes i Alexandre Caputo, responsable artístic.

PALAIS DES BEAUX-ARTS - BOZAR

www.bozar.be

Brussel·les. Sala. Programa tot tipus d'activitats culturals. Centre de referència a Bèlgica. També té un apartat d'espectacles infantils i familiars. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Gerd Van Looy, director artístic.

THÉÂTRE LES TANNEURS

www.lestanneurs.be

Brussel·les. Sala. Teatre contemporani per a adults. Espectacles per a les escoles. Residència. **Contacte:** David Strosberg.

THÉÂTRE 140

www.theatre140.be

Brussel·les. Sala. Programa teatre, humor, dansa, circ; també espectacles internacionals. **Contacte:** Astrid Van Impe, directora i programadora.

THÉÂTRE LE PUBLIC

www.theatrepublic.be

Brussel·les. Té tres sales. Teatre per a adults, però pot incloure'n de familiar. Programa espectacles belgues francòfons; també està obert a fer coproduccions internacionals. **Contacte:** Patricia Ide i Michel Kcenelenbogen, directors.

THÉÂTRE DE NAMUR

www.theatredenamur.be

Namur. Sala. Teatre per a tots els públics, amb un apartat específic per al públic jove i per a les escoles. Ofereix formació per als professionals. Treballen en xarxa juntament amb el Théâtre Varia, Le Manège i el de Lieja a través del programa “4 à 4”, una fórmula de coproducció d'espectacles i de formació que es realitza en els quatre centres dramàtics. **Contacte:** Arielle Harcq, programadora públic infantil.

THÉÂTRE VARIA

www.varia.be

Brussel·les. Sala. Centre dramàtic de la Federació Valònia-Brussel·les. Programació estable de teatre. També té un apartat d'espectacles infantil. Participa

en el programa “4 à 4”. Centre de formació en arts escèniques i residència.

Contacte: Sylvie Somen, directora.

LE MANÈGE MAUBEUGE-MONS

www.lemanege.com

Mons. Sala. Espai cultural multidisciplinari que uneix el Théâtre Royal de Mons (Bèlgica) i el Théâtre du Manège de Meubeuge (França). Programa espectacles de teatre, música, circ i dansa, entre d'altres. Té un apartat específic per al públic jove. Organitza cinc festivals, entre els quals el TILT Festival, de teatre contemporani juvenil. Té un espai pedagògic adreçat als espectacles infantils i a la formació en les arts escèniques per a adults. Participa en el programa “4 à 4”. **Contacte:** Isabelle Peters, responsable programació infantil.

THÉÂTRE DE LIÈGE

www.theatredeliege.be

Lieja. Sala. Té un apartat específic de teatre a les escoles. Participa en el programa “4 à 4”. Programa espectacles internacionals. És una de les principals sales de la regió, majoritàriament per a adults. **Contacte:** Serge Rangoni, director general.

ESPACE DELVAUX - LA VÉNERIE

www.lavenerie.be

Watermael-Boitsfort (regió de Brussel-les-Capital). Centre cultural, espai de creació i programació d'espectacles. Sala. També programa teatre infantil. **Contacte:** Barbara Coeckelberghs, directora artística.

THÉÂTRE LA VALETTE

www.lavalette.be

Ittre. Sala. Organitza el Marché du Théâtre, una de les fires de teatre més importants de la part francòfona de Bèlgica. També programa teatre infantil. **Contacte:** Léonil Mc Cormick, director.

KOEK'S THÉÂTRE

www.koeks.be

Brussel-les. Sala. Programa teatre d'humor per a tots els públics; també espectacles internacionals. Té una bona base d'enllaços de teatres i companyies que fan espectacles humorístics.

Centres culturals Valònia-Brussel·les
(principals):

**ESPACE SENGHOR - CENTRE CULTUREL
D'ETTERBEEK**

www.senghor.be

Brussel·les. Sala. Tot l'any programa teatre infantil. També hi ha animadors per a joves i escoles. **Contacte:** Anne Bertinchamps, responsable de la programació de públic juvenil.

**WOLUBILIS / CENTRE CULTUREL DE
WOLUWE-SAINT-LAMBERT**

www.wolubilis.be

Brussel·les. Centre cultural. Sala. Multidisciplinari. Programa espectacles internacionals. També té un apartat de programació de teatre familiar i juvenil. Cada any organitza les “Fêtes Romaines” que és un festival d'arts de carrer amb molt èxit de públic. Hi participen companyies belgues i estrangeres. **Contacte:** Valerie Lozet, programadora de teatre infantil i coordinadora de projectes escolars.

MAISON DE LA CULTURE DE TOURNAI

www.maisonculturetournai.com

Tournai. Centre cultural. Sala. Programa espectacles de teatre, dansa i circ. Fa formació. Té un apartat de programació familiar. **Contacte:** Bruno Delmotte, programador de públic jove.

MAISON DE LA CULTURE D'ARLON

www.maison-culture-arlon.be

Arlon. Sala. Centre cultural. Té apartat escolar. Promou el programa d'espectacles a les escoles de la FWB. Teatre de sala, tant d'adults com infantil. **Contacte:** Fernand Houdart, director i programador.

CENTRE HERVIEN D'ANIMATION CULTURELLE

www.chac.be

Herve. Centre cultural. Programa teatre, cinema, dansa i música. Té un apartat d'espectacles per al públic infantil i juvenil, en el qual hi ha teatre. Organitza el festival de teatre Scène de Bocage, de produccions belgues. Gestionen tota l'escena cultural d'Herve. **Contacte:** Guy Daron, president del CHAC.

À LA COURTE ÉCHELLE

www.courte-echelle.be

Lieja. Centre de creació i expressió artística. Fa formació i programació d'espectacles juvenils conjuntament amb el Centre Culturel de Lieja, majoritàriament francòfons. **Contacte:** Lydia Binotto, programadora.

CENTRE CULTUREL LIÈGE

www.chiroux.be

Lieja. Sala. Multidisciplinari. Centre cultural. Col·labora amb À la Courte Échelle per oferir un programa concret d'espectacles juvenils i familiars. Regional. **Contacte:** Véronique Michel, responsable de públics joves.

CENTRE CULTUREL DE JETTE ASBL

www.cjette.be

Jette. Centre cultural. Programa espectacles multidisciplinaris. Fa formació. Té un apartat concret per a infants i joves. **Contacte:** Chantal Farin, responsable públic infantil i juvenil.

**EDEN - CENTRE CULTUREL REGIONAL DE
CHARLEROI****www.eden-charleroi.be**

Charleroi. Centre cultural. Programa teatre, dansa, música, circ. Té un apartat per al públic jove, amb programació de la iniciativa "Spectacle à l'École" de la FWB. Organitza festivals com el Pépites (infantil) i trobades professionals. **Contacte:** Pierre Bolle, director artístic i Deborah Giovagnoli, programadora teatre infantil.

CENTRE CULTUREL REGIONAL DU CENTRE**www.cccr.be**

La Louvière. Centre cultural. Programació estable. Té una secció infantil i juvenil. **Contacte:** Aline Baudouin, responsable de la programació per als públics joves.

CENTRE CULTUREL DE TUBIZE**www.tubize-culture.be**

Tubize. Sala. Centre cultural. Programació concreta d'espectacles de teatre infantil. **Contacte:** Pierre Anthoine, director.

CENTRE CULTUREL DU BRABANT WALLON**www.ccbw.be**

Court-Saint-Étienne. Centre de difusió cultural de la regió. Informació i programació

d'espectacles i festivals. Multidisciplinari: teatre, música, titelles i arts escèniques.

Contacte: Edith Grandjean, directora.

Flandes:

BRONKS THEATRE

www.bronks.be

Brussel·les. Sala. Organització d'arts dramàtiques. És un dels pilars de les arts escèniques de la part flamenca de Bèlgica. Programa i coprodueix teatre familiar per a joves de fins a 12 anys. També és un centre de creació. Participa en diversos festivals de teatre juvenil belga, entre els quals, el Festival Internacional de Théâtre à la Jeunesse Export/Import, on es programen espectacles internacionals. És una bona porta d'entrada i de promoció. **Contacte:** Marij De Nys i Veerle Kerckhoven, directors artístics.

KOPERGIETERY

www.kopergietery.be

Gant. Organització d'arts escèniques enfocada al teatre, la dansa i la música, majoritàriament per a un públic infantil i juvenil. És la referència internacional d'aquest sector a Flandes. Fa coproduccions in-

ternacionals i locals. Centre de creació.
Contacte: Johan De Smet, director artístic.

HETPALEIS

www.hetpaleis.be

Anvers. Organització d'arts dramàtiques. És un centre de creació, residència, producció, formació i distribució de teatre infantil i per a joves de Flandes. Coproduccions també amb entitats internacionals. **Contacte:** Tom Rummens, director.

FABULEUS

www.fabuleus.be

Lovaina. Associació/companyia amb vocació internacional a l'hora de produir espectacles de teatre i dansa per al públic familiar i juvenil. Lloc de referència per als nous talents. **Contacte:** Filip Bilsen, director artístic.

FROEFROE

www.froefroe.be

Anvers. Plataforma/companyia de teatre infantil i familiar. També programa i produeix espectacles de titelles. Fa coproduccions internacionals. Centre de referència. **Contacte:** Marc en Jan Maillard, director artístic.

KVS - HET BRUSSELS STADSTHEATER

www.kvs.be

Brussel·les. Sala. Un dels principals teatres institucionals de la cultura flamenca a la capital belga. Programa majoritàriament teatre d'adults. També inclou espectacles internacionals: fa col·laboracions i intercanvis amb teatres i companyies estrangeres. **Contacte:** Jan Goossens, director artístic.

BRUGGE PLUS

www.bruggeplus.be

Bruges. Agència cultural. Programa arts de carrer i circ. Controla tota la programació cultural de carrer de la ciutat de Bruges. Programa tant per a adults com per a públic infantil i juvenil. **Contacte:** Filip Strobbe, director.

KAAITHEATER

www.kaaitheater.be

Brussel·les. Sala. Multidisciplinari, majoritàriament espectacles d'adults. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Guy Gypens, director artístic.

VOORUIT**www.vooruit.be**

Gant. Sala. Programa música i també espectacles de teatre. Pot incloure obres per a públic jove, sobretot després d'haver signat un conveni amb Circuscentrum per realitzar una programació estable de circ. Programa espectacles internacionals. **Contacte:** Stefaan De Ruyck, programador.

MIRAMIRO**www.miramiro.be**

Gant. Anual. MiramirO VZW. És una de les principals entitats culturals de Flandes. Difon les arts escèniques, en especial el circ i les arts de carrer. Per a tots els públics. Programa espectacles internacionals. També és un centre de documentació i formació del sector. **Contacte:** Céline Verkest, directora artística.

KOEK'S THÉÂTRE**www.koeks.be**

Brussel·les. Sala. Programa teatre d'humor per a tots els públics; també espectacles internacionals. Té una bona base d'enllaços de teatres i companyies que fan espectacles humorístics.

PERPLX

www.perplx.be

Kortrijk. Anual. Al juny. Entitat que durant l'any programa espectacles de circ. Organitza el festival Humorologie. Té un apartat d'infantil i de joves talents en les arts escèniques. **Contacte:** Koen Allary, director artístic i Griet Deschamps, coordinació.

DE ROMA

www.deroma.be

Borgerhout. De Roma VZW. Sala. Programa teatre, música, cinema, circ, dansa. Organitza el festival de circ i teatre al carrer Circo Roma i el Wintervuur. Programa espectacles internacionals i espectacles familiars. **Contacte:** Toon Van Deuren, programador.

DE STUDIO

www.destudio.com

Anvers. Centre de creació, difusió i lloc de trobada cultural per a joves talents. S'hi programen espectacles de la majoria de companyies relacionades amb les arts escèniques infantils i juvenils de Flandes. Té un apartat específic per a les escoles. **Contacte:** Marc Verstappen, director.

CULTUURCENTRUM HASSELT**www.ccha.be**

Hasselt. Multidisciplinari. Centre de creació. Organitza el Krokusfestival, festival de teatre i dansa per al públic infantil i juvenil. Centre cultural de referència a Flandes en matèria de programació, producció i coproducció d'espectacles infantils i internacionals. **Contacte:** Gerhard Verfaillie, responsable de teatre familiar i centres escolars.

C-MINE**www.c-minecultuurcentrum.be**

Genk. Centre cultural. Programa espectacles multidisciplinaris. Inclou teatre familiar i a les escoles. Centre de referència en aquest sector. Programa i fa coproduccions de teatre infantil i juvenil. **Contacte:** Karolien Akkermans, programadora d'espectacles familiars.

CULTUURCENTRUM DE SPIL**www.despil.be**

Roeselare. Centre cultural. Programa espectacles de teatre, música, dansa i arts escèniques. Té programació estable per a públic infantil i familiar durant tot l'any. **Contacte:** Annelies Van Craeynest,

programadora de projectes teatrals infantils i juvenils.

CULTUURCENTRUM BRUSSEL

www.cultuurcentrumbrussel.be

Brussel·les. Centre cultural. Programa espectacles multidisciplinaris. Té un apartat d'infantil i juvenil. **Contacte:** Els Van Malderen, responsable públic infantil i juvenil.

CULTUURCENTRUM IEPER

www.acci.be

Ieper. Centre cultural que gestiona els teatres i les sales municipals d'arts escèniques del municipi. Programació estable. Té un apartat de teatre en família i per a escolars. Organitza el festival Gevleugelde Stad Ieper, de teatre al carrer, on programa espectacles internacionals. **Contacte:** Isabelle Verstraete, programadora.

CULTUURCENTRUM MUZE

www.muze.be

Heusden-Zolder. Centre cultural. Sala. Programa espectacles de sala multidisciplinaris, entre els quals teatre familiar. Té un apartat específic per

a públic infantil i familiar i un catàleg d'espectacles per a les escoles. **Contacte:** Tom Michielsen, director artístic / Lies Cuyx, programadora per a joves i família.

CULTUURCENTRUM DE ADELBERG - LOMMEL

www.ccdeadelberg.be

Lommel. Centre cultural. Programa espectacles multidisciplinaris. Té un apartat específic de programació familiar (teatre, dansa, titelles...). **Contacte:** Wim Hoekx, programador teatre familiar i escolar.

CULTUURCENTRUM DE HERBAKKER

www.eeklo.be/cultuurcentrum

Eeklo. Centre cultural. Programa espectacles de teatre familiar i per a joves. **Contacte:** Joke Willems, programador de teatre familiar i per a les escoles.

CULTUURCENTRUM TER VESTEN

www.tervesten.beveren.be

Beveren. Centre cultural. Programa espectacles de teatre, música i també infantils. **Contacte:** Tine Mendonck, programador d'espectacles familiars.

CULTUURCENTRUM KORTRIJK

www.schouwburgkortrijk.be

Kortrijk. Centre cultural. Programa tot tipus d'espectacles, també teatre familiar. Organitza el festival per a públic infantil i juvenil Spinrag - Kindermuzefestival. Contacte: Mieke Vandecandelaere, programador d'espectacles familiars.

CULTUURCENTRUM CASINO KOKSIJDE

www.casinokoksijde.be

Koksijde. Multidisciplinari. Programa espectacles de teatre familiars i per a les escoles. **Contacte:** Veerle Decroos, programador de teatre, per a les escoles i la joventut.

CULTUURCENTRUM ZWANEBERG

www.zwaneberg.be

Heist-op-den-Berg. Centre cultural amb infraestructures completes. Acull i programa espectacles de teatre, cinema, dansa, circ; també de teatre infantil i per a les escoles. **Contacte:** Veerle Bushman, responsable de la programació familiar i per a les escoles.

DE WARANDE

www.warande.be

Turnhout. Centre cultural. Programació estable multidisciplinària de teatre, música i arts escèniques en general. Té un apartat per a obres familiars i espectacles per a les escoles. També programa espectacles internacionals. Organitza el festival infantil Stormopkomst. **Contacte:** Une Joseph, programador de la secció juvenil.

CULTUURCENTRUM WAREGEM / CULTUURCENTRUM DE SCHAKEL

www.ccdeschakel.be

Waregem. Multidisciplinari. Espectacles familiars i juvenils, també obres escolars. **Contacte:** Esther Maas, directora / Veerle Hollants, responsable de programació per a la joventut i escoles.

30CC

www.30cc.be

Leuven. Centre cultural. Multifuncional. Programa espectacles familiars i festivals dedicats al públic infantil i juvenil com el Rode Hond, que és un festival d'arts de carrer per a públic infantil. **Contacte:** Koen Adams, director artístic.

CC DE STEIGER MENEN

www.ccdesteiger.be

Menen. Centre cultural. Organitza el festival d'estiu d'arts de carrer Salto Festival. Programa espectacles internacionals. També té un apartat per al públic jove. **Contacte:** Philippe Seys, coordinador.

BIJ' DE VIEZE GASTEN

www.deviezegasten.org

Gant. Organització cultural. Programa espectacles en sala, festivals i activitats relacionades amb les diferents disciplines artístiques. Té una part d'infantil. **Contacte:** Eline Vermeir, responsable teatre infantil i familiar.

Centres d'arts escèniques que fan coproduccions a Flandes:

STUDIO ORKA

www.studio-orka.be

Gant. Centre d'arts escèniques / companyia centrada en teatre per a públic familiar. Fa coproduccions. Vocació internacional. **Contacte:** Martine Decroos.

LAIKA

www.laika.be

Anvers. Festival de circ Blok-Bloc. Laika és una companyia subvencionada pel Govern flamenc. Fa coproduccions. Inclou espectacles per a públic familiar. **Contacte:** Peter De Bie, director artístic.

TMG LAP- THEATERPRODUCTIES

www.tmglap.be

Hasselt. TMG LAP és una companyia de teatre professional de joves que creen espectacles familiars per a tots els públics. Centre de creació i producció. També ha obert camí amb coproduccions internacionals i exportació dels seus espectacles a l'exterior. **Contacte:** Gerhard Verfailli, coordinador projecte.

DE BENDE VAN DE PRINS

www.debendevandepriins.com

Gant. Companyia dedicada també als espectacles per a públic infantil i juvenil. S'obre camí a l'exterior amb coproduccions. **Contacte:** Sarah Eyckerman, responsable.

VILLANELLA

www.villanella.be

Anvers. Sala. És un centre d'arts escèniques que fa produccions i coproduccions enfocades als espectacles per a públic infantil i juvenil. Multidisciplinari. Organitza festivals. És un referent. Té la seu a l'espai De Studio, a Anvers. **Contacte:** Marc Verstappen, director i Amelie Aernaudts, responsable projectes infantils i juvenils.

DE WERF

www.dewerf.be

Bruges. És un centre d'arts escèniques que fa produccions i coproduccions. També té un apartat d'espectacles per a públic infantil i juvenil. **Contacte:** Veerle Mans, director.

RATAPLAN

www.rataplanvzw.be

Anvers. És un centre d'arts escèniques que fa produccions i coproduccions. També té un apartat d'espectacles per a públic infantil i juvenil. **Contacte:** Stefan Gevaerts, director artístic.

ART CENTER STUK

www.stuk.be

Lovaina. Centre d'arts escèniques multidisciplinari. Majoritàriament d'adult, però també produeix espectacles per a públics joves. Fa coproduccions d'espectacles. **Contacte:** Steven Vandervelden, direcció artística.

Llista de sales d'espectacles a Brussel·les:

www.ebru.be/Other/bruxelles-theatres.html

Agents de distribució i mànagers

WALRUS PRODUCCIONS

www.walrus.eu

S'encarrega de la difusió d'espectacles a Bèlgica i França. Fa funcions de producció, programació i gestió de festivals. **Contacte:** Luc de Groeve, director artístic.

FRANS BROOD PRODUCCIONS

www.fransbrood.com

Agència dedicada a la difusió del teatre (en sala i a l'aire lliure). S'encarrega de

la producció i la gestió de companyies artístiques des del 1983 (Benelux i internacional). **Contacte:** Gie Baguet, director general.

**GESTE: GESTION EXPOSITION SPECTACLES
ÉVÉNEMENTS**

www.geste.lu

Agència que difon, gestiona i organitza espectacles artístics. Ofereix promoció de les companyies i artistes belgues i internacionals. **Contacte:** Alain Schmitz, director.

FRANCO DRAGONE ENTERTAINMENT GROUP

www.dragone.be

Dissenya, produeix i difon espectacles de teatre, dansa, circ, música. **Contacte:** Franco Dragone, director.

MADemoiselle JEANNE ASBL

www.ctej.be

Promoció i difusió d'espectacles a Bèlgica i l'estranger. Ofereix contacte amb organitzacions, festivals, a més de programar gires. **Contacte:** Anne Hautem.

STELLA ROSSA

www.stellarossa.be

Empresa de gestió i distribuïdora de teatre. Contacte: Lieven Masschelein i Gloria Clarier, programadors.

SALTO HUMANO

www.saltohumano.be

Empresa de gestió i consultora de les arts escèniques, centrada en el circ. **Contacte:** Tom Vermeylen, director artístic.

LA CHOUETTE DIFFUSION

<http://lachouettediffusion.com/index.php/fr/>

Brussel·les. Empresa de gestió de les arts escèniques. Produeix i distribueix. **Contacte:** Marion Lesort, agent.

HABEMUS PAPAM

www.habemuspapam.be

Brussel·les. Empresa de gestió, encarregada de l'acompanyament, la promoció i la difusió dels artistes de les arts escèniques a Bèlgica i a l'estranger. **Contacte:** Cora-Line Lefèvre i Julien Sigard, responsables.

ELEGUA PROD

www.eleguaprod.be

Brussel·les. Empresa que ofereix als artistes i les entitats culturals serveis de gestió, comunicació i producció. Música, circ, arts escèniques. **Contacte:** Gladys Touly, mànager.

AD LIBITUM

www.adlibdiffusion.be

Empresa de gestió. Ofereix producció, difusió i servei de comunicació als artistes de les arts escèniques perquè es puguin posicionar a Bèlgica i a l'estranger. **Contacte:** Anna Giolo, responsable de difusió.

MTP MEMAP

www.mtpmemap.be

Brussel·les. Entitat encarregada de la difusió i la producció dels artistes i de les seves creacions en arts escèniques. Té un apartat específic d'obres per a públic juvenil. **Contacte:** Daniel Dejean, director i productor.

MET-X**www.metx.be**

Brussel·les. Empresa de gestió. Ofereix producció i difusió. Enllaça amb festivals. Majoritàriament espectacles de música però també circ i arts de carrer. **Contacte:** Luc Mishalle, director artístic.

PROMANBO**www.promanbo.com**

Brussel·les. Empresa de gestió. Ofereix promoció, gestió i reserves. Dedicada principalment a la música, però també a les arts foranes, de carrer i de circ. **Contacte:** Philippe Dessauvage, responsable.

ZOART MUSIC**www.zoartmusic.com**

Brussel·les. Empresa/entitat que promou la difusió cultural: música, arts escèniques, circ. **Contacte:** Bouchra Hbali, direcció.

PANACHE DIFFUSION**www.panachediffusion.com**

Brussel·les. Empresa de difusió de les arts escèniques, majoritàriament espectacles d'adults i francòfons. **Contacte:** Alain Leempoel, director.

CHUDOSCNİK SUNERGIA VOG

www.sunergia.be

Eupen. Associació cultural que s'encarrega de la difusió i la programació cultural de la comunitat germanòfona de Bèlgica. Organitza festivals de teatre, música o dansa. Un exemple és el HAAste Töne ?! - Internationales Straßentheater-Festival. **Contacte:** Chantal Heck, programadora.

Centres de creació, de formació i residències

Valònia:

THÉÂTRE LA MONTAGNE MAGIQUE

www.theatremontagnemagique.be

Brussel·les. Referent del teatre infantil i juvenil. Centre de creació i residència. **Contacte:** Cali Kroonen, directora.

CENTRE DRAMATIQUE DE WALLONIE POUR L'ENFANCE ET LA JEUNESSE

www.cdwej.be

Brussel·les. Referent del teatre infantil a Valònia (fundat el 1982). Té dues línies d'actuació: programa espectacles

familiars i ofereix cursos i tallers a les escoles. És una residència. Organitza el Festival International Jeune Public Turbulences. **Contacte:** Sarah Colasse, directora.

**PIERRE DE LUNE - CENTRE DRAMATIQUE
JEUNES PUBLICS DE BRUXELLES**

www.pierredelune.be

Brussel·les. Organitza cada tres anys el Festival International Jeunes Publics Météores. Fa formació i residència. **Contacte:** Jacques Thomaes, director.

**CENTRE DE LA MARIONNETTE DE LA FEDERACIÓ
VALÒNIA-BRUSSEL·LES**

www.maisondelamarionnette.be

Tournai. Organitza dos festivals de titelles: Découvertes (internacional) i Ça Bouge! (belga). Centre de referència en formació i creació de titelles. **Contacte:** Françoise Flabat, directora.

RIDEAU DE BRUXELLES

www.rideaudebruxelles.be

Brussel·les. Centre de creació teatral. Formació de teatre per a joves i escolars. **Contacte:** Michael Delaunoy, director.

LATITUDE 50

www.latitude50.be

Marchin. Centre de creació i difusió de les arts de carrer i del circ. Fa residències. **Contacte:** Olivier Minet, director de programació.

ESPACE CATASTROPHE - CENTRE INTERNATIONAL DE RECHERCHE ET DE CRÉATION

www.catastrophe.be

Brussel·les. Espai de creació, residència i programació de circ. **Contacte:** Catherine Magis, directora artística.

L'L - LIEU DE RECHERCHE ET D'ACCOMPAGNEMENT POUR LA JEUNE CRÉATION

www.lasbl.be

Brussel·les. Espai de recerca, creació, difusió i formació per a joves artistes. Fa residències. Espai amb vocació internacional. **Contacte:** Michelle Braconnier, directora artística.

À LA COURTE ÉCHELLE

www.courte-echelle.be

Lieja. Centre de creació i expressió artística. Fa formació i programació d'espectacles juvenils conjuntament amb el Centre Culturel de Liège, majoritàriament francòfons. **Contacte:** Lydia Binotto, programadora.

Ensenyament artístic:

**ESAC - ÉCOLE SUPÉRIEURE DES ARTS DU CIRQUE
DE BRUXELLES**

www.esac.be

Brussel·les. Escola oficial subvencionada per la FWB). Per poder-hi accedir l'alumnat ha d'haver superat la secundària superior. Són tres anys d'estudi i un cop acabat obtenen el batxillerat artístic en l'especialitat del circ. L'ESAC és una de les sis escoles europees de circ que ofereixen i atorguen aquest diploma oficial. Contacte: Virginie Jortay, directora.

**CENTRE D'ÉTUDES THÉÂTRALES (CET) -
UNIVERSITÉ CATHOLIQUE DE LOUVAIN**

www.uclouvain.be/thea

Lovaina. Ofereix formació universitària de dos anys en la creació teatral. **Contacte:** Jonathan Châte, director.

**ENSAV - ÉCOLE NATIONAL SUPÉRIEURE DES ARTS
VISUELS**

www.lacambre.be

Brussel·les. Estudis universitaris en arts escèniques. Estudis de cinc anys. Internacional. **Contacte:** Caroline Mierop, directora.

L'ESACT - ÉCOLE SUPÉRIEURE D'ACTEURS

www.crlg.be

Lieja. Centre de formació en matèria de teatre. **Contacte:** Nathanaël Harcq, responsable de la formació d'actor.

INSTITUT DES ARTS DE DIFFUSION - IAD

www.iad-arts.be

Lovaina. Formació superior d'arts escèniques. **Contacte:** Serge Flamé, direcció.

**INSAS - INSTITUT NATIONAL SUPÉRIEUR DES ARTS
DU SPECTACLE ET DES TECHNIQUES DE DIFFUSION**

www.insas.be

Brussel·les. Formació superior en arts dramàtiques. **Contacte:** Laurent Gross, director.

Altres escoles o organismes de formació:

**AKDT - ACADÉMIE INTERNATIONALE D'ÉTÉ DE
WALLONIE**

www.akdt.be

Libramont. Centre de formació de professionals de les arts escèniques. Fa cursos per a infants i estades. Organitza la jornada d'arts de l'espectacle anomenada Neufchâteau, la qual ofereix

cursos i tallers per a totes les edats. Amb vocació internacional. **Contacte:** Inge De Winter, responsable de les estades.

CAS - CENTRE DES ARTS SCÈNIQUES

www.arnika.be

Mons. Associació sense ànim de lucre subvencionada per la FWB. Té un apartat de públic jove i infantil. Fa formació en les arts escèniques per a tots els públics. També és un espai d'informació i recursos del sector. **Contacte:** Benoit Vreux, director.

CREPA - CENTRE DE RECHERCHE ET D'EXPÉRIMENTATION EN PÉDAGOGIE ARTISTIQUE

http://goo.gl/QSDNnQ

Lieja-Brussel·les. Centre de formació per a joves professionals de les arts escèniques. Formació permanent i diversificada. Ofereix el programa "Escola de Mestres", d'itinerància internacional, el qual reuneix actors i professionals internacionals. **Contacte:** Serge Rangoni, president.

ÉCOLE DE CIRQUE DE BRUXELLES

www.ecoledecirquedebruxelles.be

Brussel·les. Escola de formació de circ, des de tres anys. Cursos multidisciplinaris de circ. **Contacte:** Vincent Wauters, director.

**CENTRE ANTOINE VITEZ ASBL - ÉCOLE DES ARTS
DE LA SCÈNE**

www.centreantoinevitez.be

Lieja. Formació i cursos de teatre, dansa, cants, circ (diferents nivells). **Contacte:** Alain Beaufort, responsable del centre.

**CENTRE CULTUREL BRUXELLES-NORD - MAISON
DE LA CRÉATION**

www.maisondelacreation.org

Brussel·les. Escola de formació i creació artística multidisciplinària. **Contacte:** Jacques-Yves Le Docte, director.

**CENTRE DE FORMATION D'ANIMATEURS (CFA) -
ÉCOLE D'ANIMATION THÉÂTRALE**

www.cfaasbl.be

Brussel·les. Centre de formació teatral multidisciplinari. **Contacte:** Lamia Keb-boul, directora.

COMPAGNIE DE LA CASQUETTE

www.casquette.be

Brussel·les. Companyia dedicada als espectacles per al públic infantil i juvenil. Ofereix formació i cursos per a aquest tipus de públic i per a professionals del sector. **Contacte:** Isabelle Verlaine, equip artístic.

THÉÂTRE UNIVERSITAIRE ROYAL DE LIÈGE**www.turlg.be**

Lieja. Centre de formació de les arts escèniques. Ofereix estades per als infants, adolescents i adults. Organitza anualment les jornades de debat professional Rencontres Internationales de Théâtre Universitaire. Des del 1994, és la seu oficial de l'associació AITU-IUTA (Associació Internacional de Teatre Universitari: www.aitu-iuta.org). **Contacte:** Dominique Donnay et Alain Chevalier, directors.

THÉÂTRE DES ZYGOMARS**www.theatredeszygomars.be**

Brussel·les. Companyia encarregada de fer i organitzar espectacles infantils i juvenils de titelles. Finançada per la FWB, fa formació i residència. **Contacte:** Isabelle Authom, directora.

PROMOTION THÉÂTRE ASBL**www.promotion-theatre.org**

Manage. Associació que duu a terme diferents iniciatives en teatre per a tots els públics. Ofereix formació, estades i cursos d'arts escèniques. Majoritàriament francòfon. **Contacte:** Sophie Hubert, coordinadora cultural i pedagògica.

Flandes:

RITS - SCHOOL OF ARTS

www.rits.be

Brussel·les. Centre de formació universitària especialitzat en les disciplines artístiques. Inclou educació superior en arts dramàtiques (teatre, dansa, etc.). **Contacte:** Klass Tindemans, departament de teatre.

KOPERGIETERY

www.kopergietery.be

Gant. Centre d'arts escèniques enfocades al teatre, la dansa i la música, majoritàriament per a un públic infantil i juvenil. És la referència internacional d'aquest sector a Flandes. **Contacte:** Johan De Smet, director artístic.

HETPALEIS

www.hetpaleis.be

Anvers. És un centre de creació, residència, producció, formació i distribució del teatre infantil i per a joves de Flandes. **Contacte:** Tom Rummens, director.

BRONKS**www.bronks.be**

Brussel·les. Centre de creació, producció i distribuïdor de les arts escèniques per al públic infantil i juvenil. Sala. És un dels pilars de les arts escèniques de la part flamenca de Bèlgica. **Contacte:** Marij De Nys i Veerle Kerckhoven, directors artístics.

EUROPEES FIGURENTHEATERCENTRUM VZW**www.eftc.be**

Gant. Organitza el principal festival de titelles de Flandes: International Puppetsbuskersfestival. És un centre de creació i formació en titelles. **Contacte:** Freddy Claeys, director.

DE STUDIO**www.destudio.com**

Anvers. Centre de creació i difusió i lloc de trobada cultural per a joves talents. Hi programen espectacles de la majoria de companyies relacionades amb les arts escèniques infantils i juvenils de Flandes. Té un apartat específic per a les escoles. **Contacte:** Marc Verstappen, director.

MIRAMIRO

www.miramiro.be

Gant. Anual. MiramirO VZW. És una de les principals entitats culturals de Flandes. Difon les arts escèniques, en especial el circ i les arts de carrer. Programa espectacles internacionals. També és un centre de documentació i formació del sector. **Contacte:** Céline Verkest, directora artística.

LA ROSERAIE

www.roseraie.org

Brussel·les. Centre de creació i difusió de les arts escèniques. Fa programació contínua d'espectacles infantils. Centre cultural per a famílies. També fa formació. **Contacte:** Emmanuelle Van Overschelde, responsable de coordinació, programació i administració.

BOLWERK

www.bolwerk.be

Kortrijk. Centre de creació, formació i difusió de les arts escèniques, en especial les del circ. **Contacte:** Benoit Ruben, responsable.

SALTO

www.saltotienen.be

Tienen. Centre de formació i cursos centrat en les arts de carrer i de circ.

Contacte: Tom Cools, director.

ZONDER HANDEN - DE MARKTEN

www.zonderhanden.be

Brussel·les. Centre cultural flamenc a Brussel·les. Fa formació i cursos multidisciplinaris. Té un apartat de formació per a infantil i juvenil.

Altres recursos i xarxes

Valònia:

SERVEI DE TEATRE DE SGAE

www.artscene.cfwb.be/index.php?id=7457

És el departament del Servei General de la Creació Artística (SGCA) encarregat de promoure, afavorir i desenvolupar la creació i les iniciatives del teatre dins l'àmbit de la comunitat francesa de Bèlgica.

CONSEIL DU THÉÂTRE POUR L'ENFANCE ET LA JEUNESSE (CTEJ)

www.artscene.cfwb.be/index.php?id=ctej

Organisme públic consultiu creat pel Decret 7/1994 del teatre per a la infància i la joventut. Depèn del Ministeri de Cultura de la FWB i es troba dins el Servei General de la Creació Artística (SGCA). Assumeix les tasques que li mana el Decret, com les subvencions al sector.

SERVEI DE DIFUSIÓ

www.artscene.cfwb.be

És una de les àrees del Servei General de la Creació Artística (SGCA) encarregada de la difusió i la promoció de les diferents disciplines artístiques de Valònia.

LA CHAMBRE DES THÉÂTRES POUR L'ENFANCE ET LA JEUNESSE (CTEJ)

www.ctej.be

Creada el 1976, en el 2016 reuneix 90 companyies professionals de teatre infantil i juvenil de la comunitat francòfona de Bèlgica. Centre de recursos i professional.

ASSPROPRO

www.asspropro.be

Associació de Programadors Professionals de la comunitat francesa de Bèlgica. Entitat sense ànim de lucre amb una gran varietat de membres, entre els quals hi ha programadors, centres culturals, associacions i entitats que afavoreixen la circulació cultural.

WALLONIE-BRUXELLES THÉÂTRE/DANSE

www.wbtd.be

És una agència que depèn del Ministeri de Cultura de la FWB i que es dedica a la promoció i la comercialització dels artistes francòfons belgues (teatre i dansa) a l'estranger. Ofereix informació, contactes i suport financer al sector.

WALLONIE-BRUXELLES INTERNACIONAL

www.wbi.be

Agència també de la FWB. S'encarrega de les relacions internacionals de la comunitat francesa de Bèlgica, per assegurar-ne la presència i la visibilitat a l'estranger.

**COMMISSION COMMUNAUTAIRE FRANÇAISE
(COCOF)**

www.cocof.be/nos-competences/culture/nos-competences/culture/theatre

Atén la comunitat francòfona de la regió de Brussel·les-Capital; té una secció de teatre en l'àrea de cultura. Ofereix subvencions a les arts escèniques.

LE PETIT CYRANO

<http://www.ctej.be/cms/index.php>

Diari bimensual que informa de l'actualitat dels espectacles familiars. L'edita la Chambre des Théâtres pour l'Enfance et la Jeunesse. Editor: Luc Dumont.

**THÉÂTRE POUR LA JEUNESSE
WALLONIE-BRUXELLES**

www.lansman.org

<http://bit.ly/1gfX7Ss>

Publicació sobre teatre infantil que dirigeix el CTEJ i edita l'editorial Lansman.

MAISON DU SPECTACLE LA BELLONE

www.bellone.be

Brussel·les. Centre de referència del teatre. Ofereix informació del sector. Inclou una guia de sales, festivals i llocs on es programa, a més dels centres de formació.

AGENDA

www.agenda.be

Pàgina web amb tota la informació cultural de Brussel·les. Inclou un apartat específic de programació d'espectacles familiars i juvenils, a més de la llista de totes les sales on es programen activitats lúdiques i culturals. Depèn del Ministeri de Cultura de la FWB.

CAS - CENTRE DES ARTS SCÈNIQUES

www.arnika.be

Associació sense ànim de lucre subvencionada per la FWB. Té un apartat de públic jove. Centre d'informació de totes les arts escèniques. Ofereix formació i recursos documentals.

AITU-IUTA - ASSOCIATION INTERNATIONALE DU THÉÂTRE À L'UNIVERSITÉ

www.aitu-iuta.org

Lieja. Entitat fundada el 1994 a Bèlgica amb l'objectiu de desenvolupar i promoure el teatre universitari en matèria de formació, creació i investigació de l'activitat. Té una cinquantena de membres associats d'altres països.

Flandes:

AGÈNCIA D'ARTS I PATRIMONI

www.kunstenenerfgoed.be

És l'agència pública que depèn del Ministeri de Cultura del Govern flamenc i que s'encarrega de desenvolupar i executar tota la política cultural per a la comunitat flamenca, incloent-hi la part flamenca de Brussel·les. Gestiona els recursos i les subvencions, les quals s'adrecen als treballs i a les produccions del sector artístic flamenc.

KUNSTENPUNT - INSTITUT FLAMENC DE LES ARTS

www.kunsten.be

Organisme del Govern flamenc dedicat a crear suports informatius relacionats amb el món de les arts escèniques, la música i les arts plàstiques a Flandes. Té tres línies d'actuació: la recerca, la documentació i la interacció amb els agents implicats en el sector.

AANBOD PODIUM

www.aanbodpodium.be

Depèn del Govern flamenc. És una agència que promou la difusió de la cultura a través d'una base de dades

d'espectacles de diverses companyies i artistes. Els programadors d'una entitat reconeguda seleccionen els artistes i després reben ajuts per programar-los. Estimula la circulació de totes les disciplines artístiques.

**SOCIAAL-CULTUREEL WERK VOOR JEUGD EN
VOLWASSENEN (AGÈNCIA DE TREBALL
SOCIOCULTURAL PER A JOVES I ADULTS)**

www.sociaalcultureel.be

Brussel·les. Entitat fundada el 2004 i que forma part del Ministeri de Cultura flamenc. S'encarrega de donar suport als joves en l'àmbit social i cultural. No assumeix programes directes de teatre familiar, però sí que són un enllaç entre els joves i les arts escèniques.

CULTUURINVEST

www.pmv.eu/en/services/cultuurinvest

Iniciativa del Govern flamenc. És un fons d'inversió per a emprenedors culturals i empresaris de les indústries creatives. Hi pot participar el sector de les arts escèniques.

FLANDERS DC

www.flandersdc.be

És l'organització flamenca (pública) per a la creativitat i la innovació empresarial. Es focalitza en les empreses culturals i creatives. Organitza esdeveniments, facilita eines de contacte i enllaça amb xarxes internacionals. Té un apartat adreçat a escolars i a joves.

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE (VGC)

www.vgc.be

És la Comissió Comunitària Flamenca de la regió de Brussel·les-Capital. El seu homòleg a la part francòfona de Brussel·les seria el COCOF. Té la Direcció General de Cultura Joventut i Esports, la qual ofereix subvencions a les arts escèniques.

ARTS FLANDERS

www.artsflanders.be

És una nova pàgina web que vol ser un punt de referència internacional sobre la cultura i els artistes flamencs. Publica un butlletí mensual sobre les arts escèniques de la regió.

CULTUURNET VLAANDEREN

www.uitinvlaanderen.be

Centre que recull tota la informació cultural de la comunitat flamenca. Col·labora amb les entitats existents en l'àmbit local i ofereix una agenda amb les activitats del sector a la regió.

BRUSSEL BAZAAR

www.brusselbazaar.be

És una pàgina web d'informació infantil i juvenil de la part flamenca de Brussel·les. Tots els àmbits, també els relacionats amb la cultura i les arts adreçades a aquest sector.

Internacional:

FRESH TRACKS EUROPE

<http://freshtracks-europe.com>

Xarxa internacional centrada en els nous talents en dansa (juvenil).

ASSITEJ BELGIUM

www.assitej-international.org

Associació Internacional de Teatre Infantil i Juvenil. Enllaça els professionals d'arreu del món d'aquest sector. Informació i recursos. Organitza trobades i festivals.

INSTITUT INTERNACIONAL DEL TEATRE (ITI)

www.iti-worldwide.org

Centre de referència mundial en matèria de les arts escèniques teatrals. Enllaça el sector professional, organitza trobades i és un centre de recursos del sector.

IPAY - INTERNATIONAL PERFORMINGS ARTS FOR YOUTH

www.ipayweb.org

Entitat que representa a escala internacional els productors, els promotors, els artistes i els professionals dedicats al sector de les arts escèniques per a públics joves. Amb seu als Estats Units, té relació amb socis d'arreu del món.

SMALL SIZE EUROPEAN NETWORK PER A LA DIFUSIÓ DE LES ARTS ESCÈNIQUES PER A PÚBLIC INFANTIL

www.smallsize.org

Associació internacional creada el 2007, finançada pel Programa de Cultura de la Comissió Europea durant el període 2006-2009, actualment promoguda per Small Size, Big Citizens. El seu objectiu principal és la difusió de les arts escèniques a infants entre 0 i 6 anys, però

també la difusió les arts per a aquest grup de primers ciutadans. Actua com a centre de documentació, formació, informació i promoció de programes comuns. L'associació s'estructura en tres eixos principals:

- Produccions i coproduccions d'espectacles d'arts escèniques per a infants (0-6 anys).
- Activitats de formació: tallers, grups de recerca i pràctiques professionals adreçats a professors, artistes i infants.
- Difusió: publicacions, recerca, intercanvis entre socis, organització de festivals.

Conclusions

El sector del teatre familiar a Bèlgica és dinàmic i consolidat, amb una llarga experiència, en especial a l'àrea francòfona, la qual gaudeix de reconeixement internacional. És un model estructurat i finançat des de les institucions públiques, tant a Valònia com a Flandes, tot i que aquest darrer comença a obrir vies als circuits lliures o de mercat.

El model funciona a través de subvencionar grans estructures o organitzacions, les quals fan de centre de creació, producció i distribució de les obres. Posteriorment, les produccions es mostren en fires o festivals, que són la porta d'entrada a programar els espectacles per a les escoles i els centres o els teatres habituals de difusió. Cal prestar atenció als centres culturals, en especial a Flandes, que són l'eix principal per fer circular les obres com a circuits permanents, com a enllaç amb les escoles i com a centres que organitzen festivals.

A diferència de Flandes, Valònia reconeix des de fa prop de dues dècades, i a través de la legislació, el concepte de teatre infantil i juvenil. Aquest fet li atorga més visibilitat que a Flandes, que no diferencia el sector i l'engloba tot en arts escèniques (dansa, teatre, música, etc.) per a públic infantil i juvenil. Per contra, Flandes pren embranzida a l'hora d'adaptar-se als canvis i les tendències que s'apunten en les arts escèniques. La modificació del nou Decret d'arts elimina

la separació de les disciplines artístiques i les finançarà segons el procés de creació. Així mateix, aposta per donar suport als artistes, les empreses i les companyies, i no només com fins ara a estructures més institucionals o centres artístics semipúblics —el model de Valònia.

En aquest sentit, cal prestar atenció a l'empenta de les empreses de gestió i distribució, a les dues regions, les quals són una bona forma per poder entrar en contacte amb el sector i aconseguir programar els espectacles.

En matèria d'educació artística, destaca el programa “Spectacle à l'École” de la part francòfona (finançat per la FWB), el qual assegura la circulació d'obres de qualitat presentades a la fira professional de Huy, Rencontres Théâtre Jeune Public. A Flandes no existeix cap iniciativa pública com aquesta, però sí que es programa per a les escoles a través dels centres culturals. És una via per educar en les arts els menors i convertir-los en futurs consumidors culturals.

En finançament, els informes de les dues comunitats apunten que el sector nota les restriccions pressupostàries. Tot i això, en el cas de Valònia, el teatre infantil i juvenil progressa en nombre de representacions i ajuts rebuts en els darrers quatre anys. Una de les raons és perquè aquesta àrea s'ha considerat "protegida" i va ser de les úniques que no es van ajustar en els comptes públics. Sobre les subvencions, cal assenyalar que, en el cas de Valònia, només hi poden optar si són companyies registrades a Bèlgica o, en el cas de Flandes, si fan una col·laboració amb una entitat del país, és a dir, que les entitats belgues convidin les companyies o els programadors estrangers.

Com a portes d'entrada per a les companyies catalanes, destaca l'existència de prop de 70 festivals relacionats amb les arts escèniques, alguns exclusivament dedicats al teatre familiar i la majoria amb la possibilitat de programar aquest tipus d'espectacles. També a tot Bèlgica s'han comptabilitzat més de setanta espais o locals per programar espectacles infantils com a circuit estable (el nombre seria

superior si es tinguessin en compte els centres més regionals).

Entre les tendències, s'observa que cada vegada més s'aposta per fer coproduccions, en especial en l'àmbit local. Les internacionals són minoritàries. A Flandes consideren que és un model que s'ha de fomentar per tal de posar els recursos en comú i obrir vies a l'exterior. Ambdues comunitats aprecien i fomenten la presència d'espectacles estrangers en els seus festivals o circuits estables. Tot i que la majoria de la programació sol ser local, hi ha un nombre elevat de centres que programa espectacles internacionals.

Per proximitat, els espectacles que es projecten solen ser de França, els Països Baixos, Alemanya o Luxemburg. A Valònia, bona part de les obres internacionals són de parla francòfona, i a Flandes predominen les projeccions holandeses, angleses i germàniques. També s'observa que cada vegada es programen més obres estrangeres, de Catalunya, Espanya, Itàlia, Escòcia, Suïssa o països de l'est d'Europa.

Amb tot, Bèlgica és un mercat interessant per a les companyies catalanes que es dediquen al teatre familiar. Primer, perquè els agrada programar espectacles internacionals i, segon, perquè el tipus de format d'espectacle per a aquest sector no requereix text ni, per tant, possibles problemes de traducció. Els agraden els espectacles de petit format i adaptables a l'exterior i a l'interior. S'observa, a més, que tendeixen a ser obres multidisciplinàries, amb elements multimèdia.

Es recomana, per tant, que, com a vies d'entrada, s'intenti programar en les principals fires o festivals del sector, que es contacti amb els programadors i els agents de gestió belgues i, sobretot, que es facin visites de prospecció amb una agenda de contactes ben treballada.

Annex

Valònia:

- Servei General de Creació Artística (SGCA)
www.culture.be/index.php?id=2106
 - Rapport d'Activité 2014. Conseil du Théâtre pour l'Enfance et la Jeunesse (CTEJ) -
www.artscene.cfwb.be/index.php?id=rappportsdactivits0
 - Informe "Tournées Art et Vie Bilan 2015". Servei de Difusió de les Arts Escèniques
www.artscene.cfwb.be/index.php?id=7584
 - Pressupostos de l'SGCA i subvencions (Tournées Art et Vie també té les seves subvencions)
www.artscene.cfwb.be/index.php?id=8056
 - Programa "Spectacle à l'École" de la FWB
<http://goo.gl/hnWu0d>
-

Flandes:

- Agència d'Arts i Patrimoni
www.kunstenenerfgoed.be
- Pressupost i subvencions arts escèniques
http://2013.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/sites/default/files/book/pdf/120628_kd_2013-14-16_overzicht_beslissingen.pdf
- Kunstenpunt - Institut Flamenc de les Arts
www.kunsten.be
- Informe "Situació de les arts escèniques infantils i juvenils de Flandes" (Kunstenpunt). Febrer del 2014. Publicat a la revista Courant 108 - *Alles kits? De plek van kinderen en jongeren in de podiumkunsten*
<http://goo.gl/mhVdOB>
Els dos principals articles de l'informe són:
"Outline of the children's and youth's performing arts landscape in Flanders". Tuur Devens.
"Everything OK? Characteristics of and evolutions in the performing arts

for children and youth in Flanders”.
Delphine Hesters.

Altres dades:

- Estadístiques oficials sobre Bèlgica (DGSIE): Statistics Belgium. De la Direcció General d'Estadístiques i Informació Econòmiques
<http://statbel.fgov.be/fr/statistiques/chiffres/>
- Estadístiques oficials de la UE. Eurostat. Eurobarometer
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>
- Legislació i funcionament cultural a Bèlgica
www.culturalpolicies.net/web/belgium.php?aid=52
- Per conèixer l'organització política de Bèlgica i els enllaços dels òrgans de govern
www.belgium.be / http://brusselsreporter.eu/index.php/working_in_brussels/belgian_institutions

- Pràctiques culturals Valònia-Brussel·les
www.opc.cfwb.be/index.php?id=3846
- Guia de les sales de teatres, festivals i formació. La Bellone.
www.bellone.be/fra/adresses.asp

Actuacions de companyies catalanes a Bèlgica durant els anys 2014-2016

Qui:	Cia Jordi L. Vidal
Espectacle:	<i>Ooops!</i>
Quan:	1 de març del 2014
On:	Théâtre Montagne Magique
Web:	www.theatremontagnemagique.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Pere Faura
Espectacle:	<i>Bomberos con grandes mangueras</i>
Quan:	13 de març del 2014
On:	Kaaithheater
Web:	www.kaaitheater.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Cia Jordi L. Vidal
Espectacle:	<i>Ooops!</i>
Quan:	19 de març del 2014
On:	Festival Midis Minuits de la Jongle'Rue. Circokot
Web:	www.uclouvain.be
Ciutat:	Louvain La Neuve

Qui:	Angels Margarit i Thomas Hauert
Espectacle:	<i>From B to B</i>
Quan:	26 de març del 2014
On:	Les Brigittines
Web:	www.brigittines.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Fet a ma
Espectacle:	<i>Cru</i>
Quan:	29 de març del 2014
On:	Festival UP! Théâtre Marni
Web:	www.upfestival.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Cia Jordi L. Vidal
Espectacle:	<i>Ooops!</i>
Quan:	4 d'abril del 2014
On:	Marché aux Fleurs / Parvis Notre Dame Laeken
Web:	www.nekkersdal.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Fadunito
Espectacle:	<i>CECI 3.0</i>
Quan:	12-13 d'abril del 2014
On:	Festival La Ville Aillée
Web:	www.acci.be
Ciutat:	Ypres

Qui:	Fadunito
Espectacle:	<i>Babies</i>
Quan:	12-13 d'abril del 2014
On:	Festival La Ville Aillée
Web:	www.acci.be
Ciutat:	Ypres

Qui:	Jordi L. Vidal
Espectacle:	<i>Chrysalis</i>
Quan:	16 d'abril del 2014
On:	Parcours d'artistes
Web:	www.stgillesculture.irisnet.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Cia Jordi L. Vidal
Espectacle:	<i>Ooops!</i>
Quan:	27 d'abril del 2014
On:	Wolubilis
Web:	www.wolubilis.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Sienta la cabeza
Quan:	11 de maig del 2014
On:	Fête de l'Iris
Web:	www.fetedeliris.brussels/la-fete-de-liris
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Tombs Creatius
Espectacle:	<i>Monster colours</i>
Quan:	11 de maig del 2014
On:	Fête de l'Iris
Web:	www.fetedeliris.brussels/la-fete-de-liris
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Pep Bou
Espectacle:	<i>Clinic</i>
Quan:	28 maig – 1 juny del 2014
On:	Namur en Mai
Web:	www.namurenmai.org
Ciutat:	Namur

Qui:	Cia Jordi L. Vidal
Espectacle:	<i>Ooops!</i>
Quan:	31 de maig del 2014
On:	Les nuits du cirque
Web:	www.070.be
Ciutat:	Abbaye de Villers

Qui:	Cia Pere Hosta
Espectacle:	<i>Postal express</i>
Quan:	7-8 de juny del 2014
On:	Sinksen
Web:	www.kortrijk.be/sinksen
Ciutat:	Kortrijk

Qui:	Xirriquiteula teatre
Espectacle:	<i>Girafes</i>
Quan:	7-8 de juny del 2014
On:	Sinksen
Web:	www.kortrijk.be/sinksen
Ciutat:	Kortrijk

Qui:	Cia la tal
Espectacle:	<i>The Incredible box</i>
Quan:	8-9 de juny del 2014
On:	Sinksen
Web:	www.kortrijk.be/sinksen
Ciutat:	Kortrijk

Qui:	Adrian Schwarzstein
Espectacle:	<i>Kamchàtka</i>
Quan:	13-14 de juny del 2014
On:	Visueel Festival Visuel
Web:	www.visueelfestivalvisuel.com
Ciutat:	Berchem-Ste-Agathe

Qui:	Tombs Creatius
Espectacle:	<i>Monster colours</i>
Quan:	12-13 Juliol 2014
On:	Brosella Folk & Jazz
Web:	www.brosella.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Leandre + Cia La Tal
Espectacle:	<i>Démodés</i>
Quan:	14-21 de juliol del 2014
On:	Cirque Plus
Web:	www.cirqueplus.be
Ciutat:	Brugge

Qui:	Joan Català
Espectacle:	<i>Pelat</i>
Quan:	18-27 de juliol del 2014
On:	MiraMiro
Web:	www.miramiro.be
Ciutat:	Gent

Qui:	Dudu i Companyia
Espectacle:	<i>El Niu</i>
Quan:	20 de juliol del 2014
On:	Boulevard. Festival internacional de théâtre ambulant
Web:	www.dehaan.be
Ciutat:	De Haan

Qui:	Leandre + Cia La Tal
Espectacle:	<i>Démodés</i>
Quan:	22 de juliol del 2014
On:	MiraMiro
Web:	www.miramiro.be
Ciutat:	Gent

Qui:	Tombs Creatius
Espectacle:	<i>Monster colours</i>
Quan:	24-27 de juliol del 2014
On:	MiraMiro
Web:	www.miramiro.be
Ciutat:	Gent

Qui:	Cia Itinerània
Espectacle:	<i>Titeretú</i>
Quan:	7-10 d'agost del 2014
On:	Theater op de Markt
Web:	www.theateropdemarkt.be
Ciutat:	Hasselt

Qui:	David Moreno
Espectacle:	<i>Flotant tecles</i>
Quan:	8-9 d'agost del 2014
On:	Theater op de Markt
Web:	www.theateropdemarkt.be
Ciutat:	Hasselt

Qui:	Joan Català
Espectacle:	<i>Pelat</i>
Quan:	9-10 d'agost del 2014
On:	Theater op de Markt
Web:	www.theateropdemarkt.be
Ciutat:	Hasselt

Qui:	Claire Ducreux
Espectacle:	<i>Le sourire du naufrage</i>
Quan:	9-10 d'agost del 2014
On:	Theater op de Markt
Web:	www.theateropdemarkt.be
Ciutat:	Hasselt

Qui:	Gromic
Espectacle:	<i>The Magomic Show</i>
Quan:	22 d'agost del 2014
On:	Internationaal Straattheaterfestival Beveren
Web:	www.straattheaterfestivalbeveren.wordpress.com
Ciutat:	Beveren

Qui:	Claire Ducreux
Espectacle:	<i>Le sourire du naufrage</i>
Quan:	23-24 d'agost del 2014
On:	Festival CirK!
Web:	www.cirkaalst.be
Ciutat:	Aalst

Qui:	Gromic
Espectacle:	<i>The Magomic Show</i>
Quan:	23-24 d'agost del 2014
On:	Festival Cirk!
Web:	www.cirkaalst.be
Ciutat:	Aalst

Qui:	Cia Jordi L. Vidal
Espectacle:	<i>Ooups!</i>
Quan:	28 d'agost del 2014
On:	Festival HAAste Töne?!
Web:	www.sunergia.be
Ciutat:	Eupen

Qui:	Cia la tal
Espectacle:	<i>The Incredible box</i>
Quan:	31 d'agost del 2014
On:	Uitzomeren
Web:	www.bruggeplus.be/nl/uitzomeren
Ciutat:	Brugge

Qui:	Joan Català
Espectacle:	<i>Pelat</i>
Quan:	31 d'agost del 2014
On:	Uitzomeren
Web:	www.bruggeplus.be/nl/uitzomeren
Ciutat:	Brugge

Qui:	Cia Katakarak
Espectacle:	<i>Enginys Eko-Poètics</i>
Quan:	27-28 de setembre del 2014
On:	Fêtes Romanes
Web:	www.wolubilis.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Circ Pànic
Espectacle:	<i>L'Home que perdia els botons</i>
Quan:	27-28 de setembre del 2014
On:	Fêtes Romanes
Web:	www.wolubilis.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Cia Jordi L. Vidal
Espectacle:	<i>Ooups!</i>
Quan:	16 de novembre del 2014
On:	Cultuurcentrum Hasselt
Web:	www.ccha.be
Ciutat:	Hasselt

Qui:	Agrupación Señor Serrano
Espectacle:	<i>BBBB</i>
Quan:	28-29 de novembre del 2014
On:	Monty
Web:	www.monty.be
Ciutat:	Antwerpen

Qui:	Cia La tal
Espectacle:	<i>Carrilló</i>
Quan:	6 de desembre del 2014
On:	Kerstmarkt
Web:	www.kerstmarkten.nl/kerstmarkten/belgie
Ciutat:	Antwerpen

Qui:	Cor de teatre
Espectacle:	<i>Operetta</i>
Quan:	13 de març del 2015
On:	W:Halll
Web:	www.whalll.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	BotProject
Espectacle:	<i>Collage</i>
Quan:	11-12 d'abril del 2015
On:	De Gevleugelde Stad Ieper / City of Wings Ypres
Web:	www.gevleugeldestad.be
Ciutat:	Ieper / Ypres

Qui:	Cia La tal
Espectacle:	<i>The Incredible box</i>
Quan:	11-12 d'abril del 2015
On:	De Gevleugelde Stad Ieper / City of Wings Ypres
Web:	www.gevleugeldestad.be
Ciutat:	Ieper / Ypres

Qui:	Fadunito
Espectacle:	<i>La Gran família</i>
Quan:	11-12 d'abril del 2015
On:	De Gevleugelde Stad Ieper / City of Wings Ypres
Web:	www.gevleugeldestad.be
Ciutat:	Ieper / Ypres

Qui:	La Bella Tour
Espectacle:	<i>La Bella Tour</i>
Quan:	11-12 d'abril del 2015
On:	De Gevleugelde Stad Ieper / City of Wings Ypres
Web:	www.gevleugeldestad.be
Ciutat:	Ieper / Ypres

Qui:	Duo Laos
Espectacle:	<i>Otros aires</i>
Quan:	11-12 d'abril del 2015
On:	De Gevleugelde Stad Ieper / City of Wings Ypres
Web:	www.gevleugeldestad.be
Ciutat:	Ieper / Ypres

Qui:	Itinerània
Espectacle:	<i>El laberint</i>
Quan:	10 de maig del 2015
On:	Fête de l'Iris
Web:	www.fetedeliris.brussels
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Katakrak
Espectacle:	<i>L'Animalada</i>
Quan:	10 de maig del 2015
On:	Fête de l'Iris
Web:	www.fetedeliris.brussels
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Fadunito + Sergi Estebanell
Espectacle:	<i>Adopted</i>
Quan:	24-25 de maig del 2015
On:	Sinkenfeesten
Web:	www.kortrijk.be/sinksen
Ciutat:	Kortrijk

Qui:	Sergi Estebanell
Espectacle:	<i>Taula per a 2</i>
Quan:	24-25 de maig del 2015
On:	Sinkenfeesten
Web:	www.kortrijk.be/sinksen
Ciutat:	Kortrijk

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Iceberg</i>
Quan:	24-25 Maig 2015
On:	Sinkenfeesten
Web:	www.kortrijk.be/sinksen
Ciutat:	Kortrijk

Qui:	Ymedioteatro
Espectacle:	<i>Sie7e</i>
Quan:	30 de maig del 2015
On:	Visueel Festival Visuel
Web:	www.visueelfestivalvisuel.com
Ciutat:	Berchem-Ste-Agathe

Qui:	Joan Català
Espectacle:	<i>Pelat</i>
Quan:	30 de maig del 2015
On:	Visueel Festival Visuel
Web:	www.visueelfestivalvisuel.com
Ciutat:	Berchem-Ste-Agathe

Qui:	Gromic
Espectacle:	<i>The Magomic show</i>
Quan:	26-27 de juny del 2015
On:	Rire sur la ville
Web:	www.riresurlaville.com
Ciutat:	Charleroi

Qui:	Adrian Schvarzstein
Espectacle:	<i>The Greenman</i>
Quan:	10 de juliol del 2015
On:	Lachfestival
Web:	www.toppershh.be
Ciutat:	Houthalen-Helcheteren

Qui:	Tombs Creatius
Espectacle:	<i>L'estrany viatge del Senyor Tonet</i>
Quan:	11-12 de juliol del 2015
On:	Brosella Kids Festival
Web:	www.brosella.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Tombs Creatius
Espectacle:	<i>L'estrany viatge del Senyor Tonet</i>
Quan:	18-20 de juliol del 2015
On:	Cirque Plus
Web:	www.bruggeplus.be
Ciutat:	Brugge

Qui:	Adrian Schwarzstein
Espectacle:	<i>The Bed & DANS</i>
Quan:	20-21 de juliol del 2015
On:	Boulevard. Festival international de théâtre ambulant
Web:	www.dehaan.be
Ciutat:	De Haan

Qui:	Falcons de Barcelona
Quan:	23 de juliol del 2015
On:	Sfinks Festival
Web:	www.sfinks.be
Ciutat:	Boechout

Qui:	BotProject
Espectacle:	<i>Collage</i>
Quan:	2-3 d'agost del 2015
On:	Strapatzen festival
Web:	www.strapatzen.be
Ciutat:	Sint-Pieters-Leeuw

Qui:	Adrian Schvarzstein
Espectacle:	<i>Kamchàtka</i>
Quan:	20-21 d'agost del 2015
On:	Mons. European Capital of Culture
Web:	www.mons2015.eu
Ciutat:	Mons

Qui:	Tombs Creatius
Espectacle:	<i>L'estrany viatge del Senyor Tonet</i>
Quan:	22-23 d'agost del 2015
On:	Festival Internacional des Arts de la Rue de Chassepierre
Web:	www.chassepierre.be
Ciutat:	Florenville / Chassepierre

Qui:	Circ Pànic
Espectacle:	<i>L'Home que perdia els botons</i>
Quan:	22-23 d'agost del 2015
On:	Festival Internacional des Arts de la Rue de Chassepierre
Web:	www.chassepierre.be
Ciutat:	Florenville / Chassepierre

Qui:	Toni Ortiz
Espectacle:	Dibuixos en 3D
Quan:	22-23 d'agost del 2015
On:	Festival Internacional des Arts de la Rue de Chassepierre
Web:	www.chassepierre.be
Ciutat:	Florenville / Chassepierre

Qui:	Foradelugar
Espectacle:	<i>Le roi Gaspar</i>
Quan:	19 de setembre del 2015
On:	Festival Signal
Web:	www.cifas.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Toc de Fusta
Espectacle:	<i>Les amis de Crusoe</i>
Quan:	20 de setembre del 2015
On:	Bronks
Web:	www.bronks.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Tombs Creatius
Espectacle:	<i>L'estrany viatge del Senyor Tonet</i>
Quan:	26-27 de setembre del 2015
On:	Fêtes Romanes
Web:	www.wolubilis.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	BotProject
Espectacle:	<i>Collage</i>
Quan:	27 de setembre del 2015
On:	Toerisme Beersel
Web:	www.toerismebeersel.be
Ciutat:	Huisingen

Qui:	Cor Vivace de Gràcia
Quan:	11 d'octubre del 2015
On:	La Tricoterie
Web:	www.tricoterie.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Albert Quesada
Espectacle:	<i>Slow Sports Kids</i>
Quan:	20 d'octubre del 2015
On:	Cultuurcentrum Hasselt
Web:	www.ccha.be
Ciutat:	Hasselt

Qui:	Albert Quesada
Espectacle:	<i>Slow Sports Kids</i>
Quan:	25-27 d'octubre del 2015
On:	De Studio
Web:	www.destudio.com
Ciutat:	Antwerpen

Qui:	Adrian Schvarzstein
Espectacle:	<i>The Greenman</i>
Quan:	30 d'octubre - 2 de novembre del 2015
On:	Theater op de Markt
Web:	www.theateropdemarkt.be
Ciutat:	Dommelhof

Qui:	Albert Quesada
Espectacle:	<i>Slow Sports Kids</i>
Quan:	6 de novembre del 2015
On:	Rode Hond
Web:	www.rodehond.be
Ciutat:	Leuven

Qui:	Farrés Brothers i cia.
Espectacle:	<i>Tripula</i>
Quan:	24-25 de novembre del 2015
On:	Festival Météores / Théâtre Varia
Web:	www.pierredelune.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Albert Quesada
Espectacle:	<i>Slow Sports Kids</i>
Quan:	26 de novembre del 2015
On:	Cultuurcentrum De Kern
Web:	www.ccdekern.be
Ciutat:	Wilrijk (Antwerpen)

Qui:	Coral Casal Català de Brussel.les
Espectacle:	<i>El Cant de la Sibíl.ia</i>
Quan:	6 de desembre del 2015
On:	Cathédrale des Sts Michel et Gudule
Web:	www.casal-catala.be/anyllull/cantsibilla
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Txo titelles
Espectacle:	<i>El nou groc</i>
Quan:	19-20 de desembre del 2015
On:	Genappe perd la boule
Web:	www.genappe.be
Ciutat:	Genappe

Qui:	Cia La Tal
Espectacle:	<i>Carrilló</i>
Quan:	2-3 de gener del 2016
Ciutat:	Knokke-Heist

Qui:	Pere Faura
Espectacle:	<i>No dance, no paradise</i>
Quan:	12 de febrer del 2016
On:	Théâtre de Liège
Web:	www.theatredeliege.be
Ciutat:	Liège

Qui:	Cia EIA
Espectacle:	<i>InTarsi</i>
Quan:	8-9 de març del 2016
On:	Festival UP!
Web:	www.upfestival.be
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	12 de març del 2016
On:	KulturZentrum Eupen
Web:	www.alter-schlachthof.be
Ciutat:	Eupen

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	28 de març del 2016
On:	Cultuurcentrum De Breughel
Web:	www.debreughel.be
Ciutat:	Bree

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	29 de març del 2016
On:	Cultuurcentrum van Leuven
Web:	www.30cc.be
Ciutat:	Leuven

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	30 de març del 2016
On:	CC Berchem
Web:	www.ccberchem.be
Ciutat:	Berchem

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	31 de març del 2016
On:	CC Brugge
Web:	www.ccbrugge.be
Ciutat:	Brugge

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	1 d'abril del 2016
On:	CC De Adelberg
Web:	www.ccdeadelberg.be
Ciutat:	Lommel

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	2 d'abril del 2016
On:	CC Strombeek
Web:	www.strombeek.be
Ciutat:	Strombeek

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	3 d'abril del 2016
On:	CC De Warande
Web:	www.warande.be
Ciutat:	Turnout

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	6 d'abril del 2016
On:	CC De Spil
Web:	www.despil.be
Ciutat:	Roeselaere

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	7 d'abril del 2016
On:	CC De Schakel
Web:	www.deschakel.be
Ciutat:	Waregem

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	8 d'abril del 2016
On:	CC Zoetegem
Web:	www.cczoetegem.be
Ciutat:	Zoetegem

Qui:	Cia EIA
Espectacle:	<i>Espera</i>
Quan:	8-10 d'abril del 2016
On:	De Gevleugelde Stad Ieper
Web:	www.gevleugeldestad.com
Ciutat:	Ieper

Qui:	Campi qui Pugui
Espectacle:	<i>Manneken's piss</i>
Quan:	8-10 d'abril del 2016
On:	De Gevleugelde Stad leper
Web:	www.gevleugeldestad.com
Ciutat:	leper

Qui:	El Pájaro carpintero
Espectacle:	<i>Van de bòlit</i>
Quan:	8-10 d'abril del 2016
On:	De Gevleugelde Stad leper
Ciutat:	leper

Qui:	Su e Giú
Espectacle:	<i>Jinàima</i>
Quan:	8-10 d'abril del 2016
On:	De Gevleugelde Stad leper
Web:	www.gevleugeldestad.com
Ciutat:	leper

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	9 d'abril del 2016
On:	Ter Vesten. CC Beveren
Web:	www.tervesten.be
Ciutat:	Beveren

Qui:	Leandre
Espectacle:	<i>Rien à Dire</i>
Quan:	10 d'abril del 2016
On:	CC Dilbeek
Web:	www.westrand.be
Ciutat:	Dilbeek

Qui:	Teatre NU
Espectacle:	<i>Alice's Dreams</i>
Quan:	1 de maig del 2016
On:	O-Parade
Web:	www.visitgenk.be
Ciutat:	Genk

Qui:	Tombs Creatius
Espectacle:	<i>Colors de Monstre</i>
Quan:	8 de maig del 2016
On:	Fête de l'Iris
Web:	www.fetedeliris.brussels/la-fete-de-liris
Ciutat:	Bruxelles / Brussel

Qui:	Claire Ducreux
Espectacle:	<i>Sourire du naufrage</i>
Quan:	25 de juny del 2016
On:	Visueel Festival Visuel
Web:	www.visueelfestivalvisuel.com
Ciutat:	Berchem-Ste-Agathe

Qui:	Tombs Creatius
Espectacle:	<i>L'estrany viatge del Senyor Tonet</i>
Quan:	14-17 de juliol del 2016
On:	MiraMiro
Web:	www.miramiro.be
Ciutat:	Gent

Qui:	Katakarak
Espectacle:	<i>L'Animalada</i>
Quan:	5-7 d'agost del 2016
On:	Dranouter Festival
Web:	www.festivaldranouter.be
Ciutat:	Heuvelland

Qui:	Tombs Creatius
Espectacle:	<i>Colors de Monstre</i>
Quan:	6-7 d'agost del 2016
On:	Strapatzen festival
Web:	www.strapatzen.be
Ciutat:	Sint-Pieters-Leeuw

Qui:	Cia Jordi L. Vidal
Espectacle:	<i>Ooops!</i>
Quan:	14 d'agost del 2016
On:	Soiron sur Scene
Web:	www.rubiscube.be/soironsurscene.html
Ciutat:	Soiron

Qui:	Adrian Schwarzstein
Quan:	19-21 Agost 2016
On:	Circk! Aalst
Web:	www.cirkaalst.be
Ciutat:	Aalst

Qui:	BotProject
Espectacle:	<i>Collage</i>
Quan:	20-21 d'agost del 2016
On:	Festival International des Arts de la Rue de Chassepierre
Web:	www.chassepierre.be
Ciutat:	Florenville / Chassepierre

Qui:	JAM
Quan:	26-28 Agost 2016
On:	Internationaal Straattheaterfestival Beveren
Web:	www.straattheaterfestivalbeveren.wordpress.com
Ciutat:	Beveren

Catalan Arts!

Institut Català de les Empreses
Culturals (ICEC)

Passatge de la Banca 1-3

08002 Barcelona

internacional.icec@gencat.cat

www.catalanarts.cat